



Konstantin, kiről jelenlegi nevét kapta, Róma helyett Konstantinápolyt választotta fő- és székvárosául.

A népvándorlás hullámai bolgárok, avarok, perzsák és arab csapatok alakjában századokon át ostromolják az immár gazdag világváros kapuit; de a görög lakosok főleg az általuk fölaltalt görög tűz segélyével és császáruk, Leo, taktikai tudományával mindannyiszor visszaverik őket. A X-ik században 934., 943. és 948-ban a magyarok szálguldo csapatai is megjelennek falai alatt; de a borbórtól Konstantin bölcsen szövetséget köt Bulcsival. 953-ban Gyula vezér újra megjelenik Konstantinápoly előtt s a népművelő szerint 976-ban Botond hatalmas bárdjával bezúzza Bizanccal az erzkapuját.

1203-ban Konrad vezérlete alatt a kereszties hadak foglalják el Konstantinápolyt s teljesen földülván, műemlékeit is tönkre teszik. Ekkor került innen a híres bronz quadriga is Velenczébe.

Ez alatt keleten a törökség hatalma és ereje mindinkább kifejtett s az oszmán szultánok addigi székvárosukból, Drinápolyból Konstantinápolyra vetettek szemet. II. Mohammed vállalkozik végre az elfoglalására. A Boszporus partján előbb az óriási rumili-hiszári erődöket építi fel, hogy így a tengert biztosítsa magának s azután megtámadja a várost. Nem juthatván azonban a kikötőbe, mivel a tengert Galata és a régi szeráj között egy óriási lánc zárta el, hajóit szálfákön gördítve a szárazföldön szállította át az Aranyszarv kikötőbe. Azután megkezdte az ostromot, különböző egy óriási ágyúval, (melyet egy Orbán nevű magyar ágyúöntő készített neki) törte a falakat. Végre másfél hónap ostrom után, miközben Konstantin császár maga is hősi halált halt, bevette a várost s a törökség több mint négyszáz esztendő óta megtartotta azt fővárosának.

Az óriási városnak külvárosával együtt 39 kerülete van, de lakosainak számáról az ottani sajátos körülményeknél fogva biztos adatok nincsenek. Hozzávetőleg 1.033.000 lélekre becsülik a lakosságot. Ebből az 1885-iki népszámlálási adatok szerint 384.910 török, 152.741 görög, 155 ezer örmény, 45 ezer zsidó, 130 ezer idegen, stb. volt.

A város perai részében európai élet folyik, míg odaát Sztambul az igazi régi hamisítatlan török világ színhelye. Az emeletes faházak sűrű rácsos ablakai elzárják szemünk előtt a házak női lakóit. Nőt egyáltalán csak nagy ritkán látni az utcán. A ház előtt ott csibukozik keresztbe tett lábakkal a gazda, a törököt annyira jellemző nyugalommal nézve a világot, odább az utca keskenyedésénél egyik házról az utcán keresztül átnyúlik a felülről szóló a másikra s e lúgas alatt van az utca kávéháza, hol a nap minden órájában iszszák a feketét s halk, kevés szóval megbeszélnek a világ folyását. Európai ember e távoli utcák életét csak ritkán zavarja meg, a mikor erősen megbámulják és a szigorú mohamedánok bizony nem valami barátságosan tekintgetnek rájuk.

Körülbelül hasonló élet folyik a Boszporus menti távoli külvárosokban is. Csak a közvetlen parti élet különbözik ettől, a hol a rakodó hajók élénk forgalma nyújt mozgalmas képet.

A top-hanei városrészt kikötői e részben a legérdekesebbek. Itt van az egyik hadi kikötő is az arsenál előtt. A tophanei arsenál csak ágyúk öntésével és raktározásával foglalkozik. Teljesen modern intézmény, hol Krupp rendszere szerint dolgoznak. A raktárakban ezer számba vannak fölhalmozva a tartalék-ágyúk. De a mi nevezetessé teszi az arsenált, az régi ágyúinak gazdag sorozata. A főépület előtt mintegy 250 régi ágyú van sorba rakva, melyek a XV-ik századtól kezdve a lövegek fejlődésének egész történetét feltűntetik. Van itt minden nemzet ágyúiból mutatvány, a melylyel a török valaha verekedett s hadizsákmányul magával hozta. Bennünket természetesen legjobban az érdekelt — midőn t. i. Vámbéryvel ott jártunk, — van-e köztük magyar is s darabról-darabra átvizsgálva nagy volt az örömmünk, mikor hirt darab magyar ágyút, köztük a XVI-ik századból Báthory Zsigmondét is megtaláltuk.

A városnak kétségtelenül legnagyobb szerű régi emléke és emléke, mely mintegy az egész Sztambul fölött uralkodni látszik, az Aja-Szofia főcsécsét.

A II. Szulejmán által építtetett hatalmas és fényes *dsámi* versenyzni kívánt az Aja-Szofia-val és különösen kupolájának merész alkotásával sok tekintetben meg is közelítette azt. Érdekes két régi emléke Sztambulnak a *Csemlerilias* nevű, vasabronssokkal megerősített égett oszlop, mely a Sztambult pusztított sok tűzvészétől kormozódott be s már Komnen Manó császár korában állott; továbbá a Marcián által egyiptomi gránitból emeltetett s 455-ben készült oszlop.

A Boszporus és a Márvány-tenger torkolatánál egy, a tengerből kiemelkedő sziklára építve áll a *Leander toronyja*, melyhez számos rege fűződik. A törökök «Kyz-Kuleszi», vagyis leánytoronynak nevezik. Az ő regéjük szerint egy herceg-leányok közeli halálát jövendölte meg a jósnő. Szülei, hogy megmentsek, e toronyba rejtették; de a jósnő időre mégis kigyómarásnak esett áldozatul s így a jövendölés beteljesült.

A város számtalan nevezetességeit felsorolni egész kötet kellene. Itt csak a legkiválóbb dolgok fölemlítésére szorítkozhatunk. Ilyenek: a híres *Galata-torony*, mely 1348-ban épült, gyönyörű kilitással; ma a tűzoltóság egyik őrhelye; továbbá az arab *Dsámi mecset*, a *jeni Dsámi*, vagy szultán-mecset, a perai nagy úteza a *Tachszim* nevű nyilvános kerttel, melyből remek kilátás nyílik a tengerre; érdekesek a török temetők, különösen a skutarii nagy temető, a nagy bazár közel öt ezer boltjával, a mektebi császári liceum, a görög szentháromság templom, a hadi iskola, a tánczóak dervisek kolostora, a különböző császári paloták, a számtalan mecset, egy részük még régi bizánci mozaikkal; a magas porta, a török építészeti egyik legszebb remeke III. Ahmed kútja, a császárok régi sírjai, Nagy Theodosius obeliszkje, a bronz kigyó-oszlop, Konstantin obeliszkje, az Ahmedian mecset, a Szokoli Mehemed mecsete, a janicsár muzeum és a császári muzeumok; Valens császár vízvezetéke, a szeraskeriat tornya, a császári kincs-tár, meg sok-sok más épület és intézmény, mely előttünk európai emberek előtt soha nem látott és tapasztalt tanulságokat rejt magában s a keleti napban mintegy ezeregyéj regeszertű fényben ragyog előttünk.]

Dr. Szendrei János.

## A FESZÜLET.\*

Lamartine.

Veled, kit haldokló ajkáról vettem el,  
Utolsó búcsuja s végső lehellete  
Szállt rám ajándokul, kétszerte drága jel,  
Mégváltóm képe te!

Ó hányszor áztattok, imádozt szent alak,  
Könyvem azóta, hogy vértanu kebliről  
Fölvéve, reszkető kezem közt tartalak,  
Lehet csókolva föl!

A szentelt gyertyaláng már véglobot vetett,  
A pap elmormoló halotti énekét,  
Mint dajka dúdol el panaszos éneket,  
Altatva gyermekét.

Reménye nyomdokát megőrzé homloka  
S magasztos bélyegét öltött szép arca már,  
A melyre kellemet a fájdalom nyoma  
S fenséget a halál.

Lengett zilált haja szellők fuvalatán,  
Vonásit fedve el s láttatva majd megint,  
Mintha a síri bolt fehér márvány falán  
A cyprus árnya ing.

Ravatalán alá csöngött egyik kara,  
A másik a szívén lankadtan megpihen;  
A szent fészületet kereste ajaka,  
Szorítván kezében.

\* Lamartine Julia leánya az ő keleti utazása alatt a Getsemane-kert közelében halt meg. Lamartine megragadón írja le «Raphael» című művében. A haldokló ajkáról e fészületet Lamartinak egy jó barátja, ki jelen volt a leány utolsó vívdásánál, vette le és adta át Lamartine-nak emlékül. «Soha sem olvastam el ismét e versemet, — jegyzi meg a költő Nouvelles meditations-jában, — elég volt meg írni.»

Fordító,

Még félig nyílv volt és csókra készen áll.  
De lelke elrepült az égi csók között,  
Mint hogyha lánghoz ér, az illat messze száll  
S eltűn, mint könnyű köd.

Most fagyos ajkain halálos szender ül.  
Elszunnyadt kebliben kihalt végső lehe,  
Megtört szemére már pillája nehezül  
S csak félig csukja le.

S ott álltam, lánczra vert rejtélyes félelem:  
Érintni nem merém, szent lénye bárha vont:  
Hiszen már a halál fensége őt nekem  
Szentté avatta volt!

Nem mertem! Ám a pap megértett engemet,  
S fagyos kezéből a fészületet vevén  
Átadta s szólt: «Fiam, im' vedd el, ez neked  
Emlék lesz és remény.»

Fájdalmas örökül maradj nekem te még.  
Azóta hétszer is veszté lombját a fa,  
A melyet névtelen sírjára tültek  
S el nem hagyál soha.

Szívem fölött, a hol, jaj! minden veszte tün,  
Feledés ellen őt te védted, fészület,  
Mert könnyeim nyomát e osont őrizte hűn  
S puhultan engedett.

Elszálló lelkeinek végső meghittje te,  
Maradj szívem fölött és mondd el, mit beszélt,  
Midőn bucsúszavát vívén leheltete,  
Hozzád is alig ért.

A perczben, a mikor a lélek elvonul  
Sűrű fátyol mögé, a mely szemükre száll,  
S dermedt érzékeink határain messze túl  
Bucsnk nem hallja már;

A perczben, a mikor a lélek úgy lebeg,  
Mint terhitől levált gyümölcs az ág hegyén  
Élet s halál között, mindegyre megremeg  
A sír lehelletén;

A perczben, a mikor elszunnyadt szellemünk  
Nem hallja már a jaj, sirám panaszszavát;  
Haldokló ajkíhoz tapadva mondd nekünk,  
Te utolsó barát:

Hogy fényt deríts a szük, iszonyú ösvényen,  
Hogy ég felé emeld szüggéd, bús szemeik',  
Égi vigasztaló, ha csungnek képeden...  
Mondd, mit felelsz nekik?

Te tudsz meghalni, te! A szörnyű éjjelen,  
Midőn az égre föl hiába tört imád,  
Az olajfák tövét, hullajtva szüntelen,  
Könnyeddel áztattad.

Fürkészve fenn a fán a lét nagy titkait,  
Láttad, mint sír anyád s őlt a föld gyászmezét,  
Szíved szeretteit miként mi, hagyta itt  
S a sírnak testedet!

Könnyörgök e halott nevére, halld te meg  
Fohászom', mely szívem mélyéből föl fakad,  
Gondolj tiedre te, ha végörám közel,  
Ki halni tudsz magad.

S keresi majd ez ajk csókjával a helyet,  
Hol örök búcsúját neked kielehelé,  
S lelke vezérli majd bolyongó lelkemet  
Az Úr színe elé.

Óh vajha egykoron halálos ágyamon,  
Mint angyal szomorún s nyugodtan lelje meg  
Mély gyászban egy alak, vonagló ajkamon  
Szent örökségemet!

Tartsd föl, ha roskadoz, enyhítsd végperceit,  
Remény és szeretet megszentelt záloga,  
Ahhoz, ki itt marad, attól ki távozik  
Te mindig szállj tova

A nagy napig, midőn sírok mélyére hat  
A harsány szó, a mely hétszer zeng riadó  
S fölkelni mind ki az örök kereszt alatt  
Az árnyban szunyadt!

Hegedüs István.

## A MI ROZÁLINK.

A «Szent Péter esernyője» című elbeszélésből.

Irtá Mikszáth Kálmán.

Az öreg Müncznét elvitték zsidónak Bábászékra, negyven váltó forint fizetéssel, mivel hogy Bábászéken nem volt zsidó és okvetlenül keríteni kellett egyet.

A dolog voltaképen úgy áll (nehéz azt a pesti embernek megérteni), hogy Bábászék ama kolibri városkák egyike, melyek csak abban különböznek a szegényes felföldi falvaktól, hogy a bírójukat polgármesternek titulálják, s hogy az év egyik napján odahajtanak a «laz»-oknak nevezett tanyákról és a szomszédos falukból egy-két üszöt, tinót és néhány görhes lovacskát, s ugyancsak e napon előjön a zólyomi mézeskalácsos, Plokár Sámuel is s kirakodik a sátorában; mézeskalácsból való szíveit, luszárjait és bölcsőit gyorsan szétkapkodják s viszik a környékbeli leányoknak és gyermeknek. Egyszóval vásár van Bábászéken. És erre századok óta rátartó minden bábászéki benszüllött, kétfelé osztván a naptári esztendőt és a világeseményeket, olyanformán, hogy az egyik részük történi a vásár előtt, ennyi és annyi héttel vagy hónappal, a másik részük ellenben a vásár után következnek be, mint a hogy például a Deák Ferenc halála épen két napra esett a bábászéki vásár után.

Mind ennek pedig okai a régi királyok, kik a zólyomi vagy a véglesi várban vadászgatván, a szomszéd falvakat borralaló helyett városokká emelték.

Hát végre is szép privilégium. A városban minden többet ér, többet mutat, a fundus, a kert, sőt maga az ember is. Mégis csak polgár az ember s ez már valami. Ha bevalasztják a tanácsba, hát szenátor, a szalmafedeles ódon ház, a hol a tanács ül, városháza, a bocskoros «kiszíró», dolmány helyett ámbár rézesatos fűszű van a hasán, hajdúnak nevezetik. A hajdúnak még dobolni is kell tudni, mert a városkának saját dobja van — sőt a gazdagabb városok még vizipuskát is szereznek. Hiába, rang a rang, — de fenn is kell azt tartani.

Kivált, mert olyan szelek kezdenek fújni a megyeháza felől, hogy a kis nyolcz-kilencszáz lakosú városkák nagy részét eltörlik, megindult ennél fogva a versengés közöttük, mindenik mutatni akarván életképességét, mindenik siet nagy lóra ülni, pedig a zabos tarisznyája csak egy csikóféhez való... Nem lesz ennek jó vége; meglátja, a ki megéli.

Jó Zólyom városa Tót-Pelsőcz ellen tör.  
— Hiszen nem város ez, még patikája sincs.  
Megfojtaná Zólyom egy kanál vízbe Pelsőczöt.  
(Pedig én istenem, hiszen nem lehet minden zug és szöglet Beszterce vagy London!)

De Pelsőcz is kutya, ő meg a nyomorult Bábászék ellen ugat és aesarokodik:

— Hiszen nem város az! Még zsidó sincs benne! A hova pedig zsidó nem telepszik, annak a helynek nincs jövője, az már csakugyan nem városnak való.

Bábászék ismét a nálánál kisebbeket marja... De nem azért vagyok én most itt, hogy ezt a csúf birkózást kifessek, csak azt akarom röviden megjegyezni, hogy Bábászék érdemes előjárósága okátván az ellenség irigy piszkolódásából — mint a hogy a méh a mérges növényből is ki tudja szedni a mézet — alkudozásba lépett vala az említett özvegy Müncz Jónásnéval, az iránt, hogy átjöjjön lakni Bábászékra, nyitván ott a piacz kellő közepén boltot, szomban a kovácsműhelylyel, hogy minden áttutazonnak legott szemet szúrjon, kelendők lévén kiváltképen a

következő árucikk: szappan, osztor, pirosító, kékítő, lókefe, vakaró, ár, szög, só, kocsikező, safrány, gyömbér, ezimet, csiriz, kenderolaj, szóval mindazon cikkek, melyek Bábászék határában nem teremnek és Bábászéken nem is készíttetnek, s valóban a felsoroltakon kívül is van még néhány ilyen a világban.

Igy került Münczné Bábászékra, hol is nagy tisztelettel fogadták s mindenben kényeztettek, majd hogy a tenyerükön nem hordták (a mi egyébiránt nem lett volna tréfa, mert Rozáli asszony nyomott vagy két mázsát).

Eleinte soknak visszatetszett, hogy a magistratus nem zsidót szerzett, hanem csak zsidó asszonyt, mert mégis csak szebb lenne, lélekemelőbb lenne, ha így szólhatnának: «A mi zsidónk ezt mondta, azt mondta. A mi Móri-czunk vagy Tóbiásunk azt tette, emezt tette», de csak annyit mondhatni, hogy «a mi zsidóasszonyunk, a mi Rozálink», az semmi, ez túlságosan szerényen hangzik. Egy szó, mint száz, zsidót kellett volna hozni Bábászékra, nagy szakállú, görbe orrú, ha lehet vörös hajjal — az az igazi.

De Konopka uram, a legeszebb szenátor, a ki Müncznével az alkudozásokat folytatta, s maga ment el érte meg a holmijáért Beszterczére a kirendelt szekerekkel (még fel is bokrétaza a lovakat, melyek az asszonyt hozták), kegyetlenül levágta az elégedetlenséget olyan argumentummal, hogy a Dávid parittyájából kirepült kő se süjtött jobban.

— Ne legyenek ostobák, kegyelmetek! Ha egyszer egy asszony király lehetett Magyarországon, miért ne lehetne másszor egy másik asszony zsidóbolos Bábászéken?

Igaz, a mi igaz, lecsillapodtak lassanként, sőt még magasztalni is kezdték a magisztrátus választását, midőn az első purimkor s azután is minden sátoros ünnepen összejöttek a világ minden részéből a Münczné fiai, számszerint heten s látták őket ünneplő úri öltözetekben, fűzős cipőkben a lábukon, magas, fazékalakú kalapokkal a fejeiken, végigsétálni a piaczon.



A bábászéki polgárok kiálltak ilyenkor a mályvarozás kertjeikbe s büszkeségtől dagadozott szívük, a mint utánok néztek, azt mondogatván egymásnak a liceum-kerítéseken keresztül:

— No, ha már ez se város, koma, akkor a denevér is csak muslinca!  
— Tíz évig se látni ennyi zsidót Pelsőczön — választotta a hasát simogatva a másik koma.

Az öreg Münczné a boltjától legeltette szemét a fain, mert rendesen ott üldögélt, kötögetve a boltjátában, rezes pápaszemmel az orrán (már maga ez a p paszem bizonyos előkelő városi külsőt kölcsönzött Bábászéknek), de kü-



lönben nyájas, kellemetes, derült arcú öreg asszony volt a Münczné s hófehér fodros főkötőjében úgy odalélt a piaczhoz, a fehérre meszelt épületekhez, a városház méltóságteljes homlokzatához, hogy sénki se tudott elmenni mellette kalapemelés nélkül, ép úgy nem, mint a Nepomuki János szobra mellett. (Hiszen végre is csak ez a két nevezetes látnivaló volt Bábászéken.) Mindenki ösztönszerűleg érezte, hogy a kis gömbölyű anyóka beleszóvódik Bábászék felvirágzásának tervébe.

— Jó napot, ifjasszony. Hogy van, ifjasszony?  
— Jól, édes gyermekeim.  
— Hogy megy a bolt, ifjasszony?  
— Jól, édes gyermekeim.

Úgy örültek, de úgy örültek, hogy az ifjasszony fürge, mint a gyík, egészséges, mint a makk s hogy vagyonosodik szemlátomást; el is dicsekedtek vele mindenkivel, a merre csak jártak a furmányos szekerekkel.

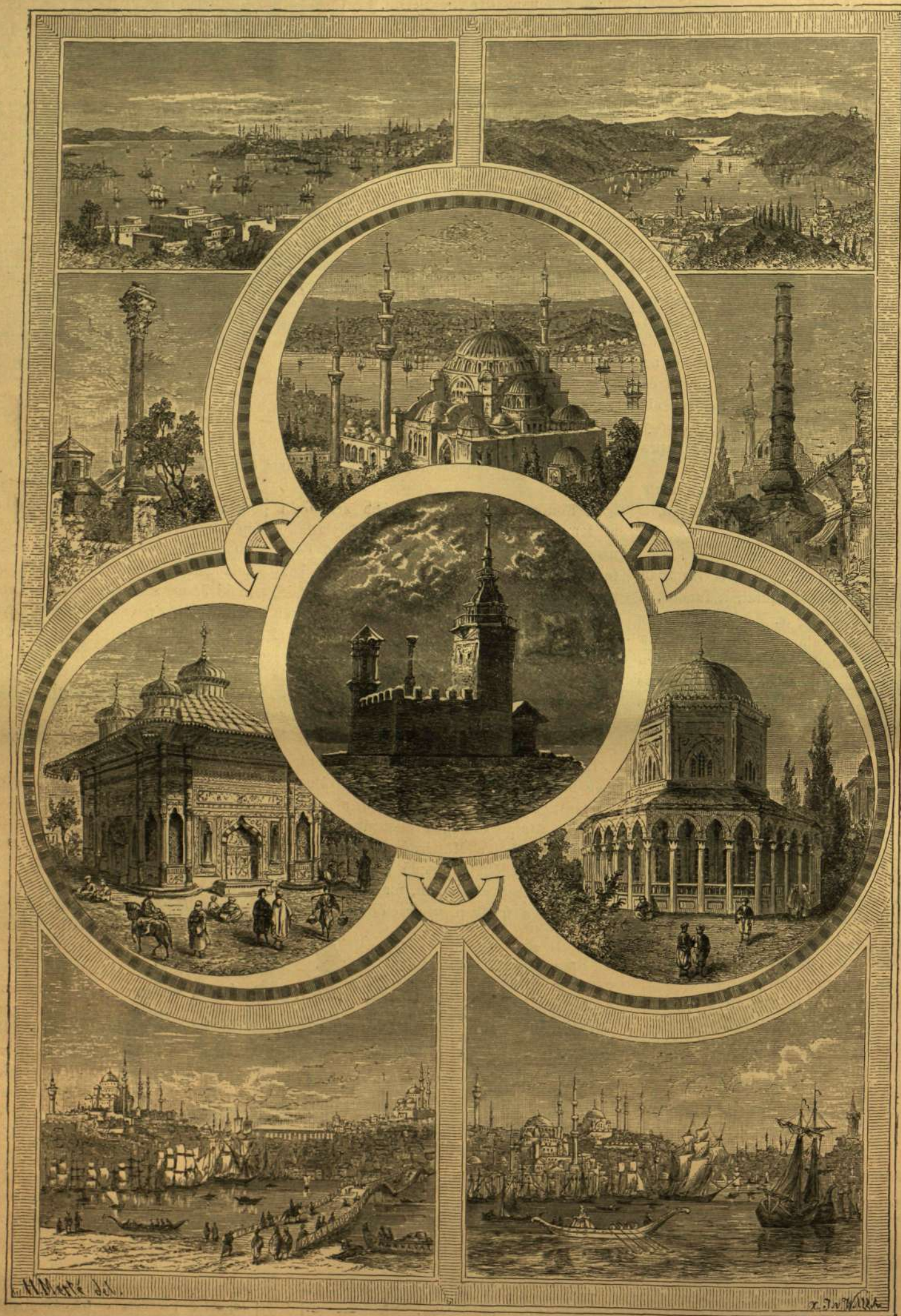
— A mi Rozálink gyarapszik. Terringette, egyre tollasodik a mi Rozálink. De hát lehet is Bábászéken! Bábászék, aranyzék, Bábászék szű hely... Bábászéken lehet még élni.

Valóságosan kényeztettek Rozáli ifjasszonyt. Már a hetvenbe járt, de mégis csak úgy hitták «mlada pani» (ifjú asszony). És ebben is van logika. A király magához kaporintotta az összes

értékelen ezimeket és csak ő neki szabad azokból adományozni, a nép fogta magát, (érezvén, hogy ő is szuverén) a *fiatalságot* adományozza ezimnek. Hát mondom, nagyra becsülték, kényeztetették Rozáli ifjasszonyt, s mikor néhány évre az ideköltözése után egy kőház építéséhez fogott a piaczon — az összes szekeres gazdák szivességből ajánlkoztak egy-egy forduló útra, köért, fiáért, a szellek pedig egy napi ingyenmunkára vállalkozának; alig akadt csak egy-két lustább, a ki huzódék, vagy el nem jött, bezeg azokat is hogy lehurrogták az okosabbak és előkelőbbek.

— Hitvány ember, — mondták az olyanról,

KONSTANTINÁPOLY.



A szultán nyári palotája Besik-Tasban.  
 Marcian császár oszlópa.  
 Az Aja-Szófia téri kut.  
 A régi hajó-híd.

Szulejman szultán dómija.  
 A Kyz-kuleszi vagy «leányok tornya».

A szultán nyári palotája Begler-Bejben.  
 Az «égett oszlop».  
 Szulejman szultán mauzoleuma (türbéje).  
 A kikötő.

A Fekete-tenger torkolata. Kisázsiai partok és a Bosporus tengerszoros. Leander-torony. Skutari városrésze. Kaszárnyák. Fenaraki öböl. A Márvány-tenger torkolata. A régi szeráj és a Fényes kapu. Az Aja-Szofia főmoszoly. Achi mecs. **Sztambul**, a török városrész. Az Aranyszárny-öböl. Szaraszkerint tűztorony. A nagy bazár. A régi híd. Kaszárnyák. Ejb városrész.



Kılıds-Ali dsámi. Tophane arzenal. Osztrák-magyar Lloyd-gőzös. Galata városrész. Fő-postpalota. A karakói nagy új híd. Jeni dsámi. Szulejman szultán dsámija. Kikötők. Pera városrész. Török császári hadihajók. Hajógyár.

KONSTANAPOLY, — EREDETI FÉNYKÉPI FÖLVÉTEL UTÁN.

A VASÁRNAPI UJSÁG, 1895. képmelléklete.





olvasó-készülék még kevesebbet mutat, mint a telefon. Az egyedüli rejtélyes a szobában az, hogy a fala köröskörül ránczba szedett függönyvel van befuttatva a visszhang elfojtása végett. Itt áll a zongora, néha egy czimbalom, fiszharmonium, kottatartók, hordozható hang-felfogó kis tölések és karcsú, szabályozható kis állványok. Azok a félelmetes nagy tölések nincsenek sehoh.

A milyen csendesén, nyugodtan és hidegen végzik munkájukat a műszaki osztály és a kiadóhivatal, olyan lázas, lármás a szerkesztőség. Itt mindenkinek joga van rá, hogy izgatott legyen, még ha oka nincs is. Az öt telefon közül egy legalább is cseppet mindig.

Minden elgázolt asszonyt, minden állványról lepottyanó tótót 10—20 «lapunk jó barátja» kötelességének tartja bejelenteni rögtön. Közbe-közbe valóságos izgalmat idéznek a nagyobb események. Különben már az is izgató, hogy

a népszínház női és férfi kara próbálja dűnynyögyve a fiszharmonium melabús hangja mellett az ő kardalait és melodikus hangzik át a másik szobából a kürt-quartett indulója. Itt egy tárogatót kísérnek gondolkán, túlan pedig hangolják a czimbalmot.

Egyszerre megjelenik ő, a vig, a szeretetreméltó — Zilahy, az aranyos Zsül. Kedves szerepeinek minden szeretetreméltóságát és mosolyát elpazarolja egy-egy elite-hangverseny alkalmával, mert ezeket ő igazgatja.

Ebben a szivarfüsttel kevert harmoniában dolgozik tovább a szerkesztőség. Még összegyűjtik az este érkezett táviratokat, a legújabb híreket és mire 1/29-kor megindul a hangverseny, lezárják a lapot, vagyis veszi mindenki a kalapot és alig egy-két ember marad, kikre az a keserű sors vár, hogy hangverseny után 1/210 óráról 10 óráig felolvassák az utolsó hírsorozatot.

hogy áll a buza és ha még nem hallotta, 1/29 órákor meghallgathatja Káldy kurucz-nótáit — s mindezt itthon, a díván sarkában ülve teljes kényelemben.

Virág Béla.

### EGYVELEG.

\* Az operatőresek nem ritkán lesznek milliomosokká, miként azt Patti példája mutatja. A legvagyonosabbak azonban közöttük a De Reszké fivérek, kiknek borvőnöi birtoka Orosz-Lengyelországban valóan fejedelmi. A birtok 16,000 hold, hatalmas erdőségekkel és legelőkkkel. Az egyik testvér, a tenorista János, híres ménest tart s lovait az általa játszott operai alakokra keresztelte el. A kastély X. Lajos idejéből való, francia és orosz építészeti vegyületek. A művészek sokszor rendeznek birtokukon nagy vadászatokot s utána hangversenyeket.

\* Miért jó, ha nőszemély a hóhér? Bécsben a hóhéri állás betöltésekor egy nő is pályázott s kérés



A „SZÓKIMONDÓ ASSZONYSÁG” A NÉPSZÍNHÁZBAN.

Streisky fényképe.

minden másodpercükre van kiszámítva és az egész szerkesztőség örökös aggodalomban él, hogy a kiküldött tudósító, vagy a tudósítást küldött inasfiú nem botlott-e meg a nedves aszfalton, mert ha igen, akkor szentül elkésik. Az egészet uralja a bécsi telefon lármás csengettyűje, mely úgy van berendezve, hogy addig csenget, a míg a gyorsíró le nem ül a telefonhoz.

Estére aztán mindenki nyájas arcot ölt. Kezdődik a hangverseny. Azaz, hogy még messze van, de az előkészületek másfél órával is megelőzik. Gyülekeznek lassan a közreműködők, férfiak, nők vegyesen. Mindenki megnyugtatta a hangverseny-osztály titkárát, hogy itt van és nem marad el a bejelentett szám. Azután önkéntelenül csoportokra oszlik a társaság és a napi munkában elfáradt szerkesztőségi tagok idegzetét megszibbasztja az az irtóztató dallamosság, mely ilyenkor szertérad minden szobából más hangban, más hangszerből. A zongoránál az opera-áriát próbálják. Ott nem kímélnek sem hangot, sem zongorát. A szomszédban

«Csak a közreműködők maradhatnak bent.» Ez van ráírva háromszor is a hangversenyterem falára, a miből aztán okos ember hamar megérti, hogy vendéget idebent nem szívesen látnak. Zavarja ez a közreműködőket és levon az illúzióból. Mintha az ember a diszletek hátsó oldalát nézné a színházban.

Közreműködő művészek és művésznők elébe oda teszik a nagy vendégkönyvet, a hová név-aláírásán kívül néhány emléksort is kérnek. Hármát fentebb mutatunk be belőle, dátum szerint, a hogy írva vannak: Pálmay Ilka, Blaháné és Hegyi Aranka.

A könyv még fiatal, a mult hónapban kezdtek gyűjteni ezeket az emlékeket.

Idegen embernek ugyancsak csodálatosan hangzik, hogy ma már Budapesten ilyenféleképpen marasztalják a vendéget:

— Maradjon kérem estére is. 7 órákor meghallgatjuk az operaház nyitányát, azután az «Orfeus a pokolban» első felvonását a népszínházban, közben megtudja ön még azt is,

vényében a következőket hozta fel: 23 éves és igen erős vagyok. Arczom s általában szépségem különösen képesít e hivatalra, mivel az elítelt legutolsó percében legalább nem lát rútat. Mily vigasztaló reá nézve, hogy egy nő gyöngéd kezei kötik meg utoljára s annak elragadó tekintete elfeledtetni vele egy pillanatra a halál félelmét, mely rettenetesebb, mint maga a halál.

\* A szennvedély ára. Morny herceg, ki jelenleg a legelső amateur-fényképész, fényképeire eddig legalább 300,000 frankot költött.

\* A papirból újabbán New-Yorkban koporsókat is készítenek és pedig különféle stylek szerint és oly alakban, mintha fából volnának. Sokkal olcsóbbak mint a fa.

\* Nagy fizetések. A new-yorki Equitable biztosító-társaság elnöke Hytle B. Henrik 200,000 forint évi fizetést kap, a New-York biztosító-társaság elnöke Mc Call János ellenben már csak 150,000 forintot.

\* Az orvos kritikája. Beludzsisztánban az orvosnak az orvosságokat úgy éni be kell vennie, mint az általa kezelt betegnek, sőt ha beteg meghal, rokonai törvényszéket ülnek felette s esetleg büntetlenül megölhetik.

### AZ ÚJ-ÉVI MALACZ.

Új-esztendőben biztosságban van a tyúkok, kappanak élete. Sok helyen meg sem ennék ilyenkor a kaporos jószágot, mert hát avval tartják, hogy szétkaparná a vagyont. Hanem bezeg annál jobban meggyűlik a szegény malacz felett a veszedelem, mert erről meg mint azt mondják, hogy kitérja a szerencsét s a ki új-esztendőben malaczhúst eszik, az vigan füttyörészhet egész esztendőben.

Nos, az bizonyos, hogy akadnak kételkedők, a kik mindebből egy szót sem hisznek el; hanem hát abban ezek is egyetértenek a babonás részszel, hogy a malaczpecsenye rendkívül jó, de még a paprikása is ritkítja pártját.

Ebben a meggyőződésben van Bélyky úr is az ő élete párjával és az apróságokkal együtt, s különösen emezek lelkesülnek rendkívül azért a kis kövér malaczért, a mely ugyan még sehoh sincs, de azért a farkán már össze is veszteg, hogy kié legyen?

Mert hát úgy áll a dolog, hogy mióta a Bélyky család vidékről felköltözött a fővárosba, a sógor

húzódott a szobájába. Kiverte a pipáját, majd megint megtöltötte s hatalmas füstkarikákat eregetett a levegőbe. Ezeket nézegette mereven, mintha egyébre se gondolna a világon.

Pedig hát gondolt s gondolnia is kellett, mert azok a füstkarikák minden lépten-nyomon úgy alakultak, mint egy-egy kis malacz. Néme-lyiknek szint olyan kis kunkorodott farka is látszott.

— Hej, hej, úgy lesz biz az, — tört ki a sohaj Bélyky úrból, — hogy szegény sógornál is kiütött a sertésvész, nyilván elseperte az egész nyáját s ezért nem jön most a malacz! Biz ezt megírhatta volna a sógor; de hát restebb levélíró nincs nála széles e világon... No, szervusz ropogós malaczpecsenye!

Erre a nagysága is belépett s miután egy darabig szó nélkül nézett férjére, sokat jelentőleg így szólott hozzá:

— Nos tatám?!

Mire a tata gyorsan kettőt szippantván, ennyit mondott:

— Hüm, hüm! Hát bizony úgy látszik, hogy... nyilván a sertésvész... talán...

### A „SZÓKIMONDÓ ASSZONYSÁG” ESTÉLYE.

A színházlátogató közönség előtt nagyon ismeretes a «Szókimondó asszonyság» című, Sardou-féle darab, melyet ez év folytán annyiszor játszottak már rendkívüli sikerrel és mindig tele ház előtt a budapesti népszínházban is.

Hogy ez a darab annyi ideig tartja magát a műsor s folyvást vonzza a közönséget, abban nagy részük van a szereplő művészeknek is, főként pedig a czimzszerep személyesítőjének Blaha Lujza asszonynak.

Streisky jeles fényképészünk az ezen darab kiválóbb szereplőiből állított össze igen sikerülten egy csoportot, a melyet mi is bemutattunk.

A csoportozat a darab második felvonásának azt a jelenetét tünteti fel, a mint a Szókimondó asszonyság (Blaháné) estélyt ad, s a maga maroktányosnői modorával kínálja magas rangú vendégeit:

— Nem tetszik egy kis nyaladék?

Napoleon gógós nővéreit nagyon boszantja, hogy a mosónőből lett marsalné oly nagy mér-



AZ ÚJ-ÉVI MALACZ.

Jantyk Mátys rajza.

mindig szokott új évre egy-egy szép kövér malaczot küldeni; teljes bizonyossággal számítottak rá tehát a gyermekek most is és méltán összekaphattak a farkán előre.

De meg számított biz arra az apa meg a mama is szintúgy, sőt maga Zsuzsi szakácsné is, elannyira, hogy mikor az új-évre bevásárlandó holmik sorozatát beható tanácskozás után megállapították, a malacz még csak szóba se jött, hiszen úgy is majd küldenek a sógorok.

Azonban az új-év eljött, de a malacz csak nem akart érkezni. Elmúlt hét óra, nyolcz, kilencz is, s ime a malacznak még csak hírmondója sincs. Mászor a sógor eselődje, az ember-séges Andorás, már úgy hét óra tájban be szokott a malaczczal állítani, és most ime már fél dél, aztán sem Andorás, sem malacz.

A gyerekek számtalanszor kiszaladtak már a konyhába, hogy van-e már malacz; a ház úrnője legalább tizszer kiküldte a szakácsnét az útzára, hogy nem lát-e ott valami vidéki embert; sőt maga Bélyky úr is kukkantott már egy párszor a konyhába s nem szólott ugyan, de látszott, hogy mintha keresne valamit.

Sajnos, az a bizonyos valami csak nem akart mutatkozni, mire Bélyky úr kedvetlenül vissza-

A mint azonban a házastársak a további teendőkre akartak áttérni, egyszerre csak vastag köhögés, majd óriási gyermeklármá hallatszott be a konyhából:

— Itt a kis malacz, itt a kis malacz!

S a kis malacz csakugyan ott is volt; szerencsésen megérkezett Andorás s épen most húzta ki a zsákból a gyönyörű kis kövér jószágot.

Természetes, hogy lett nagy öröm. Kicsije nagyja mind sorra simogatták a malaczczát, meghúgták fület, farkát, megdicsérték a szép széles hátát, ügyes kis karimás orrát s alig hallgatott valaki ajambor Andorás mentegődésére, hogy miért késett ennyit; mert hát a csizmadia megcsalta, nem fejtette meg idejére a csizmáját. De nem is szúrja többet az ő csizmájába az árját; nem, megmutatja; meg ő!

Az Andorás méltó haragját is lecsillapította azonban egy jó pohár pálinka, a mit hamarjában a markába nyomtak; a szakácsné is felejtette minden büjtát s hamarjában elbánás alá vette a malaczot.

Pompás paprikás, nagyszerű piros, ropogós bőrű pecsenye lett belőle s a Bélykyek mégis csak malaczot ebédelték újévkor.

Kívánjuk, hogy túrja ki nekik a szerencsét!

tékben birja a császár kegyét, el akarják vele a fényes társaság előtt mondatni azt a történetet, a mint sajátkezűleg vetkőztette le a tolvaj inasát, hogy a lopott gyémántot megtalálja nála. A «Szókimondó asszonyság» már épen hozzá is fog a kissé borsos történet elmondásához, midőn Fouché rendőrfőnök (Solymosi) — megállapodásukhoz híven — megkopogtatja tubákos szelenczét, így figyelmeztetve őt, arra, hogy ismét valami ostobaságot készül elkövetni.

Kata elhallgat és midőn a gonosz nővérek minden áron nevetéssé akarják tenni, haragra lobbanva kitör: — «Eh, fenégték nagyon is nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy azt a kis tolvajt elesíptem, mikor a császár elnézéséből, marsalok, hercegek és még nagyobb urak szabadon lopják az országot. Hjah, persze a kis tolvajokat elfogják és a nagyokat nem!»

Ez a merész beszéd nagy zavart okoz. A fényes udvari társaság megdöbbenve néz össze, a Fouché hiába dobol szelenczéjén és Eliz hercegnő mérgeesen mondja nővéreinek: — Jer, Karolin, mosónővel nem vitatkozhatunk.

Mire a marsalné betykné vágja vissza: — Mosónő voltam, nem tagadom. Nagyon finom fehérnemű fordult meg a kezeim közt, de

maguknak akkoriban nem volt mosónőre szükségük, mert akkor még ingük se volt.

*Strelisky* a teljesség kedvéért oda helyezte Napoleont is (*Szirmai*), a csoportzatba, holott az ebben a felvonásban nem jelent meg a színpadon. A csoportzatban ott látjuk még a vitéz Lefebvre-t (*Kiss Mihály*), a «Szókimondó aszszonyság»-nak egyszerű altisztból lett férjét, az elegáns Neipperget (*Ráthonyi*) ki szintén nem vesz részt a leírt jelenetben, csak a fényképész állította oda, továbbá Napoleon irigy nővéreit (*Lukács Juliska és Csatai Zsófi*), Fouché rendőrőrnököit (*Solymosi*) és utódát, Savary herceget (*Horváth*), valamint két udvarhölgy szép személysítőit: *Solymosinét* és *Vedress Gizát*.

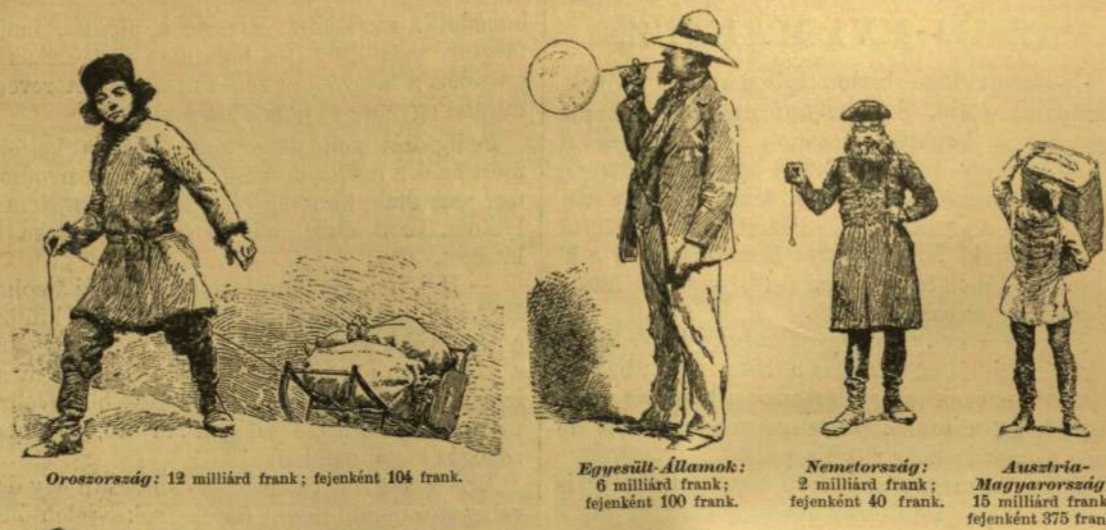
#### A KÜLÖNBÖZŐ ÁLLAMOK ADÓSSÁGAINAK NAGYSÁGA ÉS EZ ADÓSSÁGOK ELVISELÉSÉNEK MÓDJJA.

Egy szellemes francia föltötte elmés illusztrációkat készített annak a szemléltetésére, hogy a különböző államoknak milyen erőfeszítésre kerül adósságaik terhének elviselése szerint, a mint jövedelemforrásaik dúsabbak vagy szegényebbek. Némelyek a legnagyobb terhet is játszva, vagy legalább könnyen hordozzák; mások az aránylag csekélyebb teher alatt is görnyednek, sőt le is roskadnak. Ennek föltüntetésére minden államot egy-egy jellemző férfialak személyesít meg, úgy ábrázolva, hogy az alakok nagysága az illető államok népességének s erőforrásának nagyságával, a kezökben vagy hátukon levő terhek pedig a megírás mértékével vannak arányosítva, a mi igen megkönnyíti az összehasonlítást.

Az érdekes rajzok magyarázására a következő megjegyzéseket adjuk.

Mint az ide vonatkozó illusztrációk mutatják, az egyes államoknak úgy adósságaik, mint erőforrásaik roppant különbözők, s ezt mind-egyiknek saját politikai, gazdasági és pénzügyi története teszi megérthetővé. Az államadósság nagyságára nézve *Franciaország* áll az első helyen, mert neki 32 milliárdra menő rendes (consolidált) adóssága van, míg lebegő adóssága, mely kincstári utalványok, rövid lejáratú kötelezvények s különféle járadékok alakjában járul reá, másfél és két milliárd közt ingadozik évenként, míg polgári, katonai, tengerészeti, stb. nyugdíjakul évenként 195 millió frankot fizet az állam. Ezek retentő nagy számok, de azért ez idő szerint még ezek a rengeteg adósságok sem veszélyeztetik az országnak sem gazdasági állapotát, sem adóközpontosságát. Kissé nagy önértékeléssel, de mégsem egészen túlozva állítja elének a rajzoló *Franciaországot* abban a férfialakban, a mely nyárs-egyesen állva félkézzel is elég biztosan emeli a roppant terhet jelképező vastuskót.

Az alakok egyenes állása, görnyedése, vagy éppen lerogyása éppen úgy jelképezi az illető államok anyagi erejét, vagy gyöngeségét, mint nagyságuk aránya a népesség számát. Így látjuk, hogy *Oroszország*, mint termetes ifjú legény, egy kézi szánkán is könnyen vontatja maga után különben jókora adósságát. Természetesen a francia barátság könnyűnek veszi azt a 12 milliárd franknyi adósságot, a mely csak mégis jókora összeg még a nagy császári birodalomnak is. Az északamerikai *Egyesült Államok* fitymálva fű egy szalmaszálból egy szappanbuborékot, mert csak annyiba veszi 6 milliárdnyi adósság-terhét. *Németország* pótkelvet tart egy cseresznyánál egy könnyű gölyösként, a mi neki annyit, mint semmi. Mi is neki az a két milliárd frank, a melyből egy-egy lakosra mindössze 40 könnyű frank jut. De már az *Osztrák-Magyar monarchiát* ábrázoló magyar férfi-alak meglehetősen görnyed a hátát nyomó 15 milliárd frank terhe alatt. *Anglia* ismét könnyed, egyenes tartással röpkedtetni a neki csak gázsal telt hólyag nehézségű állam-adósságot, mintha azt fitogtatná, hogy az a 17 és fél milliárd franknyi teher neki nem is teher. Van rá fedezet bőven otthon is, de még inkább a zsíros gyarmatokban. No, de aztán *Olaszország* ugyancsak neki rugaszkodik, hogy tizenkettőfél milliárd franknyi terhével tovább tudjon evizkedni. Sajnálkozza látjuk rajta, hogy nem mészre van a megszakadástól. De legalább még lábban van. Hanem *Spanyolország* már térdre bukott a vállát roppant fatörzs gyanánt nyomó 7 milliárd frank sulya alatt. Ha



segedelem nem érkezik, agyon találja nyomni a terhe, melylyel megbirkózni nincs elég ereje. Bezzeg az iparos *Belgium* fűtőfőrszve kalapál műhelyében harmadfél millióra sem menő adóssága mellett; míg a háta mögött *Portugál* már porban hever három milliárd franknyi adóssága alatt, mely alul hasztalanul erőlködik kibújni. Hej, de jó lenne cserélni (gondolhatja magában) a mögötté levő kisebb *Svajcsezal*, melynek mindössze 75 millió franknyi állam-adóssága csak olyas Tell-féle alma, a melyet ugyancsak Tell-féle nyílval játszva lövöldözget. Eddig tart az érdekes rajzsorozat.

A mi ezeket a szédületes összegekre rugó államadósságokat illeti, azt jegyzi meg az ábrázolások mestere, hogy a polgárosult világ egyenesen a nyílt, vagy takargatott bukások, a kamatleszállítások, az értékesítések, a romlás felé látszik haladni; de egyszersmind biztos remélhető, hogy az ezekből származó végromlásra nyomban új állapotok fognak következni: a tékozlásra a takarékoság, a fényűzésre a szerény egyszerűség, a fenhéjázásra a kijózanodás, a látszatra a valóság, a bolond-ságra a bölcsesség. Úgy legyen!

#### ABESSZINIAI HADJÁRAT.

A múlt év vége föl sulyos veszteséget szenvedtek az olaszok Afrikában. Néhány évvel ezelőtt alapított gyarmatuk hirtelen nagy tekintélyre tett szert az által, hogy a mesés hírv Abesszinia is meghódolt nekik és elismerte fenségüket. A hódolat azonban csak kényszerűségről történt, a surlódás a két fél között állandóvá lett s közelebb már valóságos háború tört ki, bár a háborúban az abessziniaiak részéről nem hivatalosan vettek részt, hanem inkább csak az egyes törzsfőnökök (ras), kik ott — hasonlóképpen a középkori európai hűbéres vezérekhez és hercegekhez — csaknem önállóan szerepelnek. Ennek a hadjáratnak főbb szereplőit mutatjuk be a mai képeken.

Az abessziniai császár *Menelik*, eredetileg a tulajdonképp Abessziniától délre eső *Schoa* állam királya volt, első az itt uralkodó fejedelmek között, kiket Casati és más olasz utazók megnyertek az olaszok pártolására s ki a hittérítők ügyét is előmozdította. Mióta elfoglalta az abessziniai császár (negus) örökségét, szintén híradat az olaszokhoz s csak lassanként sikerült az idegen uralom ellen lázongó főnököknek érzelmét megváltoztatni. Különösen sikerrel működött közre e tekintetben neje, *Tauti*, ki igen értelmes és erélyes nő s ki folyton ellene volt az Antonelli olasz gróffal kötött egyezménynek, mely hatalmas rangú urát, kinek elődei már 3000 év óta ülnek a trónon, az olaszok vazallusáivá teszi.

Az abessziniai uralkodó páron kívül bemutatjuk még egy *Makonnen* nevű főember (ras) arc-képet. Ez az úr tíz esztendővel ezelőtt Olaszországban is járt, ő volt *Menelik* császár követe, kinek feladata volt, hogy az Antonelli gróffal kötött szerződést a két ország között véglegesen megállapítsa.

Olasz részről a fővezér *Barattieri* tábornok, kinek működéséről és életéről már megemlékeztünk.

Nagyobb érdeklődést keltett fel a háború alatt az Amba-Alagi mellett deez. 7-én vívott csata, hol — miként az utólag kintúnt, főképp hiányos értesülés következtében — 20,000 főnyi abessziniai csapat *Mankonnen* ras vezetésével alul tükéletesen tönkretett 2500 főnyi olasz, kiknek vezére, *Toselli* őrnagy, hősiesség után szintén elesett. Az elpusztult olasz hadcsapat nagyobb része azonban nem volt olaszországi ember, hanem Afrikában bérelt katonák, úgynevezett askárok, meg az altisztek is nagyobbára közülök kerültek ki. A veszteség mindamellett nagy elkeseredést keltett Olaszországban, a mely most boszúból is nagy erőfeszítéseket tesz a megtorlásra.

Előre látható, hogy a háborúban az olaszok fognak győzni a még mindig csak félművelt abessziniaiakkal szemben, azonban nem lehetetlen, hogy a hadjárat rendkívüli költségei miatt, melyet még Abesszinia ismeretlen gyűvédek a talaj nehézségei is szaporítanak, a pénzzavarokkal küzdő Olaszország sem lesz képes a kellő erélyt kifejteni s az abessziniaiaknak sikerülni fog több ezer év óta fenn álló országuk függetlenségét még egy darabig megőrizni. Úgy látszik azonban, hogy ők maguk sem biznak feltétlenül ebben s a meggyűlölt olaszokkal szemben most az oroszoknál keresnek támogatást.

#### A BUGACZI IGAZSÁGOK.

Nyílt levél Nagy Miklós úrhoz, a «Vasárnapi Ujság» szerkesztőjéhez.

Mielőtt Herman Ottó úrral én is mindenkorra és mindenben végeznék a bugaczi kérdésekre még nekem is van egy utolsó szavam.

Ha én pásztor ethnographiát írok, akkor nemcsak az uraktól tudakozodom a pásztorok szokásai után, hanem magukat a pásztorokat hallgatom meg. Köziből ők pipaszó mellett beszélgetek és főleg többet hallgatom mint kérdezek. A mint tehát Herman Ottó úr válaszában elegikus hangulattal temette el a «lefozást» és a közönséges halandókat lenéző tudományos önértékeléssel támasztotta fel ethnographiai reputációját: nyomban lerucszantam Kecske-métre, felkerestem öreg pásztor ismerőseimet, a kiket egybegyűjtve, a vitás kérdéseket előadtam s azokra nézve őket tanúk jelenlétében kihallgatván, nyilatkozataikat írásba foglaltam.

Azt hiszem, hogy ezek a kihallgatott emberek, nevezetesen: Dobos Sándor, a 3-ik ökörsorda számadója, (a kire Herman úr hivatkozik, s a kit le pingáltattott); Zubornyák Sándor a 2-ik anyabarom számadója; Kelemen Jakab, az 1-ső tinóbarom számadója; Zubornyák István 1-ső számu gulyás számadó; Faragó Vendel és Baracsi László volt bugaczi számadó nyájjuhászok minden esetre értelem annyit a maguk dolgaikhoz, van annyi jártasság a kecskeméti pásztor-életben, mint akárkinek s ezen a téren vannak olyan kapacitások mint Herman úr.

Eme kezeim között levő nyilatkozatok alapján tehát végeztünk a kérdésekkel.



Menelik, abessziniai negus.

Abesszinia királynője.

Makonnen abessziniai főúr.

Toselli olasz őrnagy.

Herman Ottó úr azt állította, hogy «a cserény népe nyolcz naponként szedi föl állófáját, s költözködik jobb legelőre; ez avatja a cserényeket vándor pásztorkkává».

Erre én azt mondtam: nem áll. Ez a körülmény legkevésbé se vall a nomád életre, mert a nyolcz naponként való költözködés újabb keletű, a cserény ezelőtt egy helyben maradt, ez a költözködés nem legelő változtatás, hanem trágyázás céljából történik. Részletesen teljes tüzetességgel nem fejtettem ki a kérdést: egy az, mert erre a lap tere szűk, más az, hogy én, a «hangulat» író, nem tolhatom fel magamat tudós oktatójává.

No most már Herman Ottó úr folyamodik Szegedi György barátomhoz, Kecske-méti város gazdasági tanácsnokához és annak következő bizonyítványát mutatja fel:

«A cserény helyváltoztatására nézve, a legöregebb gazdák és pásztorok meghallgatása után, van szerencsém közölni, hogy a cserények soha, egy tavaszon sem kerültek ugyanazon helyre, a melyen az előző évben állottak s nem is maradtak tavasztól őzsig egy helyen soha sem, ősidőktől kezdve az volt a szokás, hogy keményebb, vagy gyöpes helyről minden két hétben, homokos helyről pedig minden 3-4 hétben odább költöztek. Ezelőtt 15 évvel határozta el a gazdasági bizottság, hogy a pásztorok cserényeikkel ne csak 2-3 hétben, hanem nyolcz naponként költözködjének, hogy így a jószág is tisztább helyen fektüdjék s a legelőből is nagyobb darab részesüljön trágyázásban. Kada Eleknek tehát nem volt igaza, midőn azt állította, hogy a cserények azelőtt állandóan egy helyen voltak.»

Már magával ezzel a nyilatkozáttal is meg van ezafolyva Herman úr abbeli vélekedése, hogy ez a hurcolkodás bizonyítéka a nomád szokásnak, mert ez a hurcolkodás nem legelő-változtatás, hanem a föld trágyázása céljából áll fenn. A nomád népnek pedig nincs gondja arra, hogy a földet trágyázza.

De mit mondanak e kérdést illetően a bugaczi pásztorok? A nyilatkozat ide vonatkozó részében ez áll:

1. A cserényt tavasztól őzsig nem hagyjuk egy helyen, hanem azt a város parancsára 8 naponként rakjuk más helyre. Ezelőtti időben 3-4 hét között változtattuk a helyet. Ez a helyváltoztatás azonban azért volt szükséges, mert nekünk, kecskeméti gulyásoknak, sok marha van a kezünkön; egy-egy számadó gulyája 800-1000 darab marhából áll. Ez a számos jószág pedig a cserény körül sok trágyát csinál. Mivel pedig a jószág szereti a tiszta helyet, mi meg a trágyából soha se csinálunk tözeget: a cserényt, ha a régi hely mellett volt alkalmas part arra raktuk, ha pedig távolabb volt a part, — azt messzebb vittük. A körülöttünk levő többi kun pusztának az állófa helyét változtattuk. Hol a cserény előtt, hol a hátulján, hol a jobb-, hol a baloldalon van. A jószágot úgy szoktatjuk, hogy mindig az állófa mellé fektüdjön. (Fránya kun barnai csak másképp sűrűreznak, mint a kecskemétiak.) Tehát ezeknél a jószág nem fekszik körül a cserényt, mint nálunk, hanem egyszer az egyik, máskor a másik oldalon hever, s így sokkal tovább trágyázza meg a helyet; tehát ezek több ideig maradnak egy helyben a cserény mellett. Azok a gazdák azonban, a kiknek kevesebb jószáguk van, azok a trágyából tözeget csinálnak és ezek a cserényt tavasztól egész késő nyárig egy helyen hagyják, mert ezeknek nincs arra szükségük, hogy a tisztaság, vagy a trágyázás végett odább menjenek.

Ezt mondják a bugaczi gulyások.

Tudva azonban azt, hogy Bugacz az újabb időben csak husz éve, hogy baromjárás, azelőtt juhászjárás volt s hogy a bugaczi gulyások Pustaszerről kerültek fel: még nyomósabbnak tartottam azoknak a juhászoknak állításait, a kik télen-nyáron künn laktak és a kiknek több alkalmuk volt az öregektől hallani azt, hogy milyen volt a század elejéből gulyás élet. Mivel a nótá is azt mondja, hogy «télen-nyáron pusztán az én lakásom»: mindenesetre érdekes tudni azt, hogy a hóbán hogy változtathatták a legelőt?

Ezek az emberek azt mondják: «A gulyások cserénye, a mint öreg apánktól hallottuk, a régi világban egész esztendőben, még a téli hónapokban is egy helyen volt. A helyet soha se változtatták. Téleire a gazdák a szénát kivitték és a széna helyét körül árkozták. Ezek az árkok ma is meglátszanak. Az egy helyben való maradás alkalmasán szerint azért is szükséges volt, mert a gulyásoknak távoli emberekkel (lókötőkkel) volt összeköttetésük s azoknak tudni kellett, hogy melyik gulyásnak hol áll a cserénye.»

Szegedi György barátom bizonyítványa, a pásztorok bizonyítványával ellenkezik. De azért még sincs abban ellenmondás. Teljes jóhiszeműséggel van az megírva, csak hogy a hűbérét kell tudni a dolognak, hogy ebből az ellenmondásból kiképzem-lődünk.

A ki ethnographiát ír, annak a historiához is kell valamit konyitani. Ez a história pedig az, hogy Kecske-méti századokba visszanyúló állattenyésztése a kor haladásával is bizonyos, habár csekély arányban is haladt, fejlődött. A régi gulyás sívegekben, zsírba mártott, köldökig erő ingben járt. Ma kalapja, patyolat fehér inge van. A művelődéssel a tisztaság is fokozódott, de egyszersmind az okosabb gazdálkodás is fejlődött s így mindjobban felfogták a trágya értékét. A városi fenahatóság alatt levő gulyás szokásait a helyhatósági rendeletek átírdomították s így nagyon természetes, hogy azok az öreg és legöregebb gulyások és gazdák a kik már eme helyhatósági szabályok érvénybe lépése után születtek, gondolkoznak legmagasabb fokig való felcsigázásával se emlékeznek azokra az eseményekre, a melyek születésük előtt történtek.

Tudni kell a régi kecskeméti gulyásoknak, a «ridég»-eknek történetét, ezen a nyomon megfejtethető az a pásztor-törvény, a mely a cserénynek asszonynevet sem tűr és annak a kérdésnek tisztázására, hogy a cserényeket nomádok voltak-e vagy nem, mindezek több fényt vetnek, mint a város alkotta szabályok.

Ezekből azt hiszem kiviláglik, hogy az én hangulatomnak mégis csak lehetett annyi jogosultsága, mint Herman Ottó úr tudományos csalhatlanságának. — De gyertünk tovább.

Herman Ottó úr azt állítja, hogy az állófa a gulyásnak nem cimere; hogy az állófa arra való, hogy arra másznak, ha szét akarnak nézni; hogy a cserény ajtaja azért van délkeletnek, mert ott enyhébb a levegő, az könnyű az emberen és jószágban; hogy a gulyásnak a vasfűzők tartáshoz szükséges eszköze nem szolga vas, hanem vas szolga.

Tehát beszéljen a gulyásokkal felvett jegyzőkönyv. Mit mondanak a gulyások?

2. Az állófa a gulyás cimere. Valamint minden mesterségnek van cimere, a gulyás az állófát tartja a cserény cimereként, mert e nélkül a cserényt nem is tekintik cserénynek.

Elhöz én még azt teszem, hogy a gulyás nem is elégnek meg holmi pity-poty állófavál, hanem mindig a legszebb, legmutatósb fáat keresi ki.

3. Az állófa fő rendeltetése az, hogy arra akasztják a húst. Soha életünkben nem hallottuk, hogy arra akar gulyás, akar bojtár felmászott volna azért, hogy szétrúgzen.

Hát én mit mondtam? Nem annak a gyanúnak adtam-e kifejezést, hogy Herman Ottó úrral alighanem valamely bojtár incselkedett, mikor azt hitette el vele, hogy az ágásra mászkálnak? De nyomára is jöttem, hogy miként jutott Herman Ottó úr abba a szerencsés helyzetbe, hogy ő neki a bugaczi pásztoretlet már kutyafutásban is megnyilatkozott.

Azt mondom a számadóknak: hogy mondhatták maguk a Herman úrnak, hogy az állófa arra való, hogy arra felmászassanak.

— Dehogyan mondtuk. Úgy volt a dolog, hogy az az ur az István cserényéhez jött, de az István nem volt otthon, csak a bojtárja. Azt kérde az ur a bojtártól: hát ugy-e őcsém ez az állófa arra is szolgál, hogy erre másztak fel, ha szét akartak nézni? A bojtár ráhagya.

— De miért hagyta rá?

— Hát azt gondolta, nem árt vele, ha a kedvére rá hagyja.

Igy hallottam ezt a pásztoroktól és el is hiszem, mert az a bojtár gyerek is «kecskeméti ember»; ismerem az észjárását, így láttuk az apánktól. De az nem áll, hogy a cserény ajtaja előtt jobban sűrűreznak a jószág meg a pásztor és hogy azért van az ajtaja délkeletnek.

Hát csak nem akar ott se barom se pásztor meledkelni, még ha könyvet írnak is róla.

S most szóljunk az annyit hánytorgatott «vas-szolga»-ról.

5. «A pásztorok van szolgája és szolgavasa de «vasszolgaról» nem tudunk.»

Ehhez még csak azt teszem, hogy szerkesztő urat figyelmeztetem arra, hogy a Herman Ottó úr által rajzban is közölt szolgavas újabb eredetű tárgy. Az 50-es években *Héka lakatos* készítette először ilyen szolgavasat.

Ezzel Herman Ottó úrral én is mindenben és mindenkorra végezhetnék, de még pár rövid megjegyzésem van.

Nagyon nyargal azon, hogy én egy «hangulat»-ban Zubornyák helyett Zuborgányt írtam. Ha Mikszáth Kálmán egy történeti regényében a «Beszélő köntös»-ben Angyal Fábrián helyett Lestyáknak keresztelt a kecskeméti bírót és egyetlen egy okos ember se támadta meg érte: engem sem bánthat, ha valaki nagy feneket akar keríteni abból a dologból, hogy én egy tárczában Zuborgányt kereszteltem a Zubornyákra. A ki csak ilyeneken nyargal, az hamar elárulja, hogy az érveknél nagy szűkeben lehet.

Sajnálom, hogy Herman Ottó urat csak egy hétig hagyhattam a szaktekintélynek ama tőmjén füstjén libegni, a mely őt a közönség előtt Bugacz ethnographusai között a legmagasabb polczra emelte: de tartozom az én reputációmak «a kaszás csillagokig emelő néprajzi csuvisoknak» azzal, hogy egy heti megszentorodásuk után derült perozekkel is szolgáljak.

Herman Ottó ur engem a Zubornyák cserényében levő kis macskához hasonlított. Elfogadom a hasonlatot azzal, hogy ha karmolok is, sérteni nem izlésem; de eszembe jut, hogy van ott a cserény-nél kakas is. Rettenetes bögyösséggel szokott kukorikolni és azt hiszi, hogy azért derült Bugaczra hajnali viláosság, mert ő kukorikol. Én tőlem hiheti. Végeztem.

Kiváló tisztelettel

Kada Elek.



Megjelenik hetenkint egyszer.

# PÁRISI DIVAT

DIVAT- ÉS CSALADI LAP.

Szerkeszti: **GYÓRI ILONA.** — Kiadó- és laptulajdonos: **LÉGRÁDY TESTVÉREK.**

A „Párisi Divat“ előfizetési ára: Egész évre 8 forint. | Félévre 4 forint. | Negyedévre 2 forint.

Egy éve annak, hogy szétküldtük értesítésünket a „Párisi Divat“ első évfolyamának megindulását jelentve. Most a második évfolyamba lépünk s az azóta letelt év megmutatta, hogy a művelt közönség csakugyan feltalálta a „Párisi Divat“ban azt, a mit egy divatlapról elvárhat. Mindenekelőtt saját jóízléséről adott bizonyítékot a közönség akkor, midőn felismerte a lapban az igazi választékos, előkelő párisi ízlés tükrét. Ennek terjesztése lesz a lap célja ezután is; képeinket ezentúl is *Worth, Redfern és Montailié* műtermeinek mintaruhái fogják szolgáltatni; külön ábrákon mutatjuk be ezenkívül a francia színházak művésznőinek öltözékeit. Párisban a divat ugyszólván ott alakul meg a színpadon s ha a magyar közönség néhány nappal a premiére-ek színre hozatala után már meglátja ezeket a ruhákat, úgy a divatnak igazán legutolsó termékeivel ismerkedik meg.

Épen, mivel a „Párisi Divat“ a valódi francia ízlést tükrözi vissza, azért sikerült neki a magyar hölgyközönséget abban segíteni, hogy ruházatát ízléssé, választékossá tegye s mindamellett mégse legyen lehetetlen a takarékoság is. Ez okozta azt, hogy a „Párisi Divat“-ot már az első év folyamán is a társadalomnak több rétege oly egyforma elismeréssel fogadta. — Cikkeink a ruházat, a lakás, a társadalmi élet, a



Egy mutatványszámmal kívánatra szívesen szolgálunk.

A „PÁRISI DIVAT“ kiadóhivatala.

Budapest, V., Váci-körut 78.

háztartás köréből való kérdésekkel foglalkoznak, mint a tavalyiak, melyek közül itt csak a következőkre utalunk: A salon berendezése; — a szobák világítása; — a kézi munkák mint a lakás-diszítési eszközei; — a virágok a lakásban; — a levélpapírosokról; — milyen hajviselet áll jól; — a hajhullás gyógyítása; — a kéz és az arcbőr ápolásáról; — a lakás tisztántartása; — a teázásról; — az estélyek.

Az ily tárgy hosszabb cikkek kiegészítésül szolgálnak azután a párisi divattudósítások, a ruhák szabásának pontos magyarázata; — továbbá a konyha és a háztartás czimű rovatok, ezeken kívül pedig a szerkesztői üzenetek is, melyekben örömmel válaszolunk olvasóink kérdéseire, valamint készségesen nyújtunk segítséget megrendeléseik elintézésében is. — Szépirodalmi mellékletünk illusztrált regényeket és elbeszéléseket hoz.

A lap három nagy ívének tartalmán kívül van még a párisi mintaruhák szabását közlő *szabás-minta-ív* és a szép kiállítású *színes divatkép is* a lapban. Meg-

jegyezzük még azt, hogy a „Párisi Divat“ nem hetekkel később hozza ugyanazt a tartalmat, a mely a külföldi lapokban megvan, hanem ugyanazon a napon jelenik meg Budapesten, a mikor a francia eredetije Párisban.

## ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „Budapesti Bazár“ 1896. XXXVII. évfolyamára. A „Budapesti Bazár“ ismét a régi kedvenc borsításban jelenik meg rózsaszín borítékkal és ingyen regénymelléklettel. Divatrésze a legkifűnőbb, szabásmintái a leghasznosabbak. Jan. 1-ji számához remek aquarell bál divatkép, jan. 15. számához díszes jelmez-divatkép lesz mellékelve.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:  
Negyed évre 1 frt 50 kr. — félévre 3 frt. — egész évre 6 frt.

Kedvezmények a „Budapesti Bazár“ előfizetői számára. Minden új előfizetőnek, a ki január 1-től lép be, Darche Marion cz. rendkívül érdekes, ingyenes regénymellékletből okt. 1-től megjelent hat ívet megküldjük kedvezményképen. Azonkívül: a Budapesti Bazár előfizetői kis könyvtár szerkesztésébe be olosó árért, öt olcsó regényt kaphatnak fizetve és bérmentve megküldve 1 frt 20 kr-ért. Diszkótésben egy példány 60 kr, bolti ára egy példány fizetve 50 kr. A regények a következők:  
Harcz a birtokért, Dóra, Péral boszorkány, A félmilliomos asszony, Vénus.

Megrendelhető még: 1888. évben megjelent „Uj szakácskönyv“ kis fűzetkeje, sok hasznos utatással, főzelékek, sütemények és befőttek recipjével. Bérmentve megküldve: 30 kr. — „Gyümölcsök télire való eltevése“: 30 kr.

## EMLÉK-ALBUM.

A Budapesti Bazár előfizetőinek Emlék-albuma, mely közel 200 arczképet tartalmaz, kedves olvasmányokkal, emlékezzel és gondolatokkal. Egy példány ára fizetve és bérmentve megküldve: 60 kr. Diszkótésben: 1 frt. Bolti ára: 2 frt.

Az előfizetési pénzek és megrendelések:  
**KIRÁLY JÁNOS szerkesztőnek küldendők,**  
Budapest, Koronaherczeg-utca 17. sz.

Megjelent

## „A gyakorlati elektrotechnika kézikönyve.“

STRAUB SÁNDOR

előadásai a m. kir. technológiai iparmúzeumában. A szövegbe nyomott 646 ábrával; 860 oldal. — Ára 6 frt 80 kr. Megrendelhető szerzőnél Budapest, VIII., József-körut 6. Szerző könnyen érthető módon tárgyalja a dinamogépeket, a villamos világítás és erőátvitel különféle rendszereit és alkalmazásait, tekintettel a hazai viszonyokra; továbbá a telefonokat, a villamos házi csempényeket, s az elektrotechnika többi ágait.

FELTÜNŐ!!!

## Párisi petroleum-izzófény-hüvelyek.

Minden hüvely 15 kr.

Szabadalmazva minden iparállamban. — Minden darab több hétre fehér világítást ad.

Legnagyobb világító-erő legkisebb petroleum-fogyasztásnál.

Nincs korom! Nincs szag! A legrosszabb petroleum is meglepő fehér világossággal ég.

A hüvely úgy a mint van bele lesz dova a petroleum-tartóba és 24 óra után már meglepően fehér fényt kapunk. Ha a petroleum kiégett több héten át utántölthető a nélkül, hogy ki kellene venni. Az első esetben figyelni kell, hogy a lámpa tiszta legyen és a bél le legyen vágva.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan expediatlanak. — Magyarországon egyedi elárúsítója **BRAND A.** Budapest, Kalap-utca 15. szám.



Kitüntetve!



Fennáll 1879 óta.

A legszebb, legillőbb és legelméesebb

# ALKALMI AJÁNDÉK!

egy életnagyságu családi arczkép, mely hozzánk küldött bármily fénykép után elkészítetik. Meglepetésnek, ajándéknak és örök emlékeknek annál is inkább alkalmas, mintán egy ily arczkép nem csak pillanatra, hanem örök időkre értékkel bír, illő szabadidő és a legalkalmasabb nász-, névnap, születésnap, vagy bármily más alkalmi és ünnepi ajándék. A legszebb és örök emlék kedves halotainkról.

A fényképet mindenki sértetlenül visszkapja.

Hú hasonlatosságért kezeskedünk.

Egy életnagyságu krétarajz csak 3 frt. (Vászonra olajfestmény arczképek finom festéssel legmérsékeltbb árban). — Szállítási határidő 10—14 napig. Megrendelések karácsonyra azon ban minél előbb eszközöndők. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

## BODASCHER SIEGFRIED kitüntetett arczképfestészeti műterme

Bécs, II., Praterstrasse 61. szám.

Száz és száz elismerőlevél betekintésre bárkinek rendelkezésére áll. Ezen több száz levélből legyen itt csak egynehány felemlítve és pedig:

Az Önöd rendelt olajfestmény arczképpel nagyon meg vagyok elégedve és műtermét másnak is fogom ajánlani. Kaposvár, 1889. febr. 6. <b>Talán Béla</b> Somogy. főispánja. (Most B.-Gyulán.)	A szállított arczképpel nagyon meg vagyok elégedve. Zala-Egerseg, 1895. évi június 27-én. <b>Gózon László</b> megyei főjegyző.	A nekem szállított arczképpel teljes elismerésem nyilvánítottam. Podolán. <b>Dr. Csáky Károly</b> körorvos.	Öszinte köszönetem a nekem szállított nagy-szerű kivitelű arczképpel. Nagy-Kanizsa, 1893. évi június hó 17. <b>Bátorfi Lajos</b> a „Zala Közlöny“ szerkesztője.	Az arczképpel meg vagyok elégedve, s tovább fogom ajánlani. Zágráb, 1894. évi február hó 3-án. <b>Bartusok Iván</b> Jelacic-tér 1.	A hozzám szállított szülőim arczképeivel nagyon meg vagyok elégedve. Temesvár, 1894. évi február hó 3-án. <b>Braun Hermann</b> cs. és kir. katonai élet-nézési tiszt.
Az arczképpel meg vagyok elégedve, legjobban ajánlhatom. <b>Bárány Gyula</b> tanár. Csurgó, Somogy megye.	Az Önöd megrendelt arczkép megelégedésemre elkészítetett. Zágráb, 1890. évi július hó 31-én. <b>Brodjovin Lajos</b> hornagykereskedő. Ilica 28.	A nekem szállított arczképek kitanon vannak elkészítve. <b>Petőnyi Ottó</b> Magy. áll. vasutak vezérigazgatósági irodafőnöke Budapestben.	Arczkepeink jó kivitelű elismerésem és köszönetem. Nyitra, 1892. évi december hó 2-án. <b>Csizsinszky Agost.</b> állami ügyész.	Az arczképet megkaptam. Általános tetszésben részesült. <b>Székely József</b> mérnök. Szamos-Ujvár.	Szöleim arczképe, úgy a hasonlatosság tekintetében, valamint a kivitelben nagyon szép. Tovább is fogom ajánlani. Horvátkereszt, 1894. évi december hó 22-én. <b>Breyer Márkó.</b>
A fénykép után készített életnagyságu olajfestmény arczképek kitünők. Horvátkereszt, 1895. I/3. <b>Zloch Károly,</b> kápán.	Az arczképeket megkaptam és a teljes megelégedésemet nyilvánítottam. Legközelebb küldök újra egy fényképet, mely után ép oly képet kérek készíteni. Versecz, 1893. febr. 6. <b>Bauer P. János</b> vaskereskedő.	Az életnagyságu arczkép, melyet egy kis fénykép után készítettél, jó és szép kivitelű, fogva nagy örömet szerzett. Nagyzeben, 1891. évi szeptember 10-én. <b>Schwabe Hermann</b> ékszerész.	Fénykép után készített életnagyságu arczkép kitanon van elkészítve. Nem fogom elmulasztani Önt tovább ajánlani. Beszterezs, 1892. évi augusztus 6-én. <b>Dr. Ziegler G.</b> városi orvos.	Boldogult férjem, valamint saját életnagyságu arczképet, melyet ön egy kis fénykép után készítet, nagyon szépen sikerült. Pozsony, 1895. apr. 18. <b>Helschmann Teréz</b> főherceg Frigyesnél 20.	A nekem szállított arczképpel nagyon meg vagyok elégedve és szívesen tovább fogom ajánlani. <b>Hellwig Gyula</b> Kölcsevár.

Nálam sem ügynök, sem utazó nincs! Mindenki, ki jó és szolid kiszolgálást kíván, forduljon közvetlenül a már 1879 óta Bécsben fennálló, kitüntetésben részesült műtermemhez. A fenti elismerő levelek eléggé bizonyítják czégem megbízhatóságát. Minden megbízás a megbízó teljes megelégedésére a legnagyobb figyelemmel és pontossággal eszközöltetik, a mi saját érdekemben is van, mert ezáltal a legszelebbebb körben tovább leszek ajánlva.

A „Franklin-Társulat“ kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

## TOMPA MIHÁLY VIRÁGREGÉK

NYOLCZADIK KIADÁS.

Nyolcz színnyomatú képpel.

Atlasra nyomott színnyomatú diszkótésben 8 frt.

Kölcsei

Kölcsey Ferencz minden munkái.

Harmadik bővített kiadás.

A költő

aczelmszetű arczképpel.

Ára köve 4 vászonkötésben 12 frt

Ára köve 7 diszkótésben 16 frt.

## Vérszegényeknek

és

üdülőknek.

Németbirod. jegyzőkönyv

72168. szám.



# BUDAPESTI CZÉGEK.

**TALÁLmányok** szabadalmazását eszközli mind. államban  
**Réthy János**  
 nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,  
 Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

**Fényképészeti készüléteket**  
  
 műkedvelők számára, legújabb uti-távcsöveket a tirage napj. kitűnő szemüvegeket megvizsgált maximal-láshőmérőket, Aneroïd (légsúlymérőket) szabadalmazott rajzszekőket ajánl.  
**CALDERONI ÉS TARSA.**

**FÖLDVÁRY IMRE**  
 férfitánc- és fehérnemű-raktára.  
**BUDAPEST,**  
 V., Koronaherczeg-utca 11. sz., a főposta mellett és VII., Kerepesi-út 9., a Pannonia mellett.  
 Saját szabászat. — Telefon. — Arjegyzék bérmentve.  
Czégem össze nem tévesztendő Földvári J. (Jakab) czéggel.

Jury-tag és több kiállításon kitüntetve.  
**BUCHHALTER-féle**  
 első magyar mű- és vegytisztító intézet  
**Budapest, Ferencz-körút 20. sz.**  
 Férfi- és női ruhák, csipkék, függönyök, szőnyegek és minden e szakba vágó cikkek a legutányosabban tisztítottak.  
Posta ertesítés után a ruháért háchos küldünk és vissza küldjük.

**Blätterbauer R.**  
 a frankfurti Raff-Conservatorium volt tanárja, lecskéket ad zongora játékokban és zeneelméletben.  
 Lakása: Üllői-út 21. földszint 4. ajtó.

**Gummiárak,**  
 betegápolási cikkek sérelkítők (összerek F. Berguerand párisi gyárostól), legelőnyösebben beszerezhetők  
**Polgár Sándor egyetemi kötszerezőnél,**  
 Budapest, Erzsébet-körút 50.

**Hazai ipar.**  
  
**LEDECZY SANDOR**  
 zongora- és pianino gyára  
 Kossuth Lajos-utca 15. sz.  
 Gyár: Dandár-utca 26. sz.

**Jósika Miklós regényei.**  
 80. 90. füzet.  
 Új olcsó kiadás.  
**Regényes képletek.**  
 Második kiadás.  
 Ara a két füzetből álló kötetnek 1 forint.

**Gerson Anna asszony**  
**BUDAPEST,**  
**Andrássy-út 21.**  
 (félemelet)

**Rum, likőrök**  
 készítéséhez való hires kivonatok  
**WATTERICH A.-nál**  
 Dohány-utca 5.  
 kaphatók.  
 Kezelési könyv ingyen.

**Eisenschiml és Wachtl**  
 Budapest, Váci utca 12  
 Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.  
 Legnagyobb raktár mindenféle fényképészeti gépek és készülékekből.  
 Alapítva 1856. — Többször kitüntetve.  
 Arjegyzékek ingyen és bérmentve.  
 Új! A fotografálás elemei. Ara 2 frt.

**HORVÁTH ISTVÁN**  
 HANGSZERKÉSZÍTŐ  
  
 Saját gyártmányu pedálos cimbalom, hegedő, harmonika, fuvola stb. hangszerekről arjegyzéket küldök. Cimbalom-iskola, 100 Kullfal J. zeneiskola, ára 3.50. Tüliko-iskola 1 frt. Cimbalmozók folyóirata minden hónapban 2-szer jelenik meg kiadásomban, előfizetés egy évre 4.80 Horváth István, 5 os. és kir. főszerző József tih. úrvári szállókja, Budapest Erzsébet-körút 2. és Kerepesi-út 46.

**Kinek van szeplője?**  
 vagy bármilyen folt, vagy pattanás az arczán? Az teljes biztonssággal fordulhat annak eltüntetése végett a világhírű **Serail arczenkőcsőhöz,** mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztatlanságot, hanem az arczbőrt vakító fehérre, tisztává és üdévé teszi. — 1 tégely ára 70 kr. — Postán franko küldve 1 frt 5 kr. — Szappan hozzá 1 drb 30 kr.  
 Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész urnál és minden magyarországi gyógyszerertárban.  
**Rozsnyay Máttyás gyógyszerész, Aradon.**

**Mack-féle reichenhali fenyőtű-olaj.**  
 Igen finom, legtermészetesebb, leggyógyosabb és olcsó szoborillatosság. 35 év óta tekintélyes részről legjobban ajánlott belégzési szer torok- és mell-bajknál, hők-hurut, diphtheria, influenza stb. eféleképp. Elismert bedörzsölő szer meghűléseknel, köhvény és csutnál. Eredeti üvegekben, 60 kr-ért kapható gyógyszerertárakban, drogistáknál és illatszer-kereskedésben. Bizonyítványokat és prospektusokat küld.  
**Mack J. Bad Reichenhall, I. és legrégibb beszerzési forrás.**

Az ibolyaillat kedvelőinek eszménye.  
 Egyetlen illatszer, mely az ibolya illatának természetesen tisztá finomságával és üdőségével bir. A soproni előkelő női körök elismert kedvencz illata.  
**Violette naturelle**  
 Készítők: Kapható 1 frt 50 kr és 3 forintos üvegekben Sopronban a készítőnél.  
 Budapest DIÓSY LAJOS gyógyszerész urnál.  
 VII., Damjanich-utca 2.  
 Illata tiszta az utolsó pillanatig.

Hirdetések felvételnek  
 a „Vasárnapi Ujság” kiadó-hivatalában,  
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

**Zálogkölcson-intézetek megnyitása.**  
 A Budapesti Takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság a magas magy. kir. kormánytól nyert engedély alapján következő zálogkölcson-intézeteket nyitotta meg:  
 VII. ker., Király-utca 57. sz. és VIII. ker., József-körút 2. sz. (Kerepesi-ut sarkán.)  
**Pénzelőlegek**  
 a legutányosabb feltételek mellett adatnak: értékpapirokra, arany-, ezüst és ékszerekre, mindennemű áruira és ingóságokra.  
 Továbbá zálogkölcson-intézetek: IV., Koronaherczeg-utca 11. sz. (Zsibáros-utca sarkán), IV., Károly-körút 18. szám, legközelebb nyílnak meg.

**Magyar Bazár.**  
 Szerkeszti: **WOHL JANKA.**  
**Legrégibb és legjobb divatlap.**  
 Egyetlen hazai divatlap, melynek képei Párizsban készülnek. Bő szépirodalmi melléklet. Számos csinos illusztráció. Háztartás fehéreneműk (patyolat) készmunkák és gyermekdivat részére külön rovatok.  
 Minden számban kérdések és feleletek. Azokra a hölgyekre nézve, kik ruhájukat maguk varrják, nélkülözhetetlen.  
 Megjelenik havonként négyszer. Előfizetési ár negyedévre 2 frt. A FŐVÁROSI LAPOK politikai és szépirodalmi lappal együttesen negyedévre: 5 frt. Az előfizetési összeg következő czimvel küldendő: Magyar Bazár kiadóhivatala, Budapest, Ferencz-ter 3.

**„KIS LAP”**  
 a legjobb, legolcsóbb képes gyermek-újság  
 Megjelenik hetenkint, vasárnap, 15.000 példány gyermek olvasása általánosan. Minden második héten gyönyörű színes műmelléklettel. Előfizetési ár negyedévenként 1 forint.  
 Kiadóhivatal: Budapest, Ferencz-ter 3. sz.

**FŐVÁROSI LAPOK**  
 politikai és szépirodalmi napilap.  
 Felelős szerkesztő: **Porzolt Kálmán.** Kiadó-tulajdonos: **az Athenaeum r. t.**  
**a magyar olvasóközönség szalon napilapja.**  
 Bő politikai és szépirodalmi részszel, hetenkint egyszer **aktualis művészi rajzokkal;**  
 Előfizetési ára: 1 hóra 1 frt 20, negyedévre 3 frt 50.  
 A „Magyar Bazár” czimű legjobb hazai divatlappal együttesen negyedévre 5 frt.  
 Mutatványszámot levelezőlapon nyilvánított obajra bárkinek 8 napig ingyen küld a kiadó-hivatal. Czím egyszerűen: Fővárosi Lapok kiadó-hivatala Budapest, Ferencz-ter 3.

# BUDAPESTI CZÉGEK.

Jury-tag és több kiállításon kitüntetve.  
**BUCHHALTER-féle**  
első magyar mű- és vegyérték-intézet  
Budapest, Ferenc-körút 20. sz.  
Férfi- és női ruhák, csipkék, függönyök, szőnyegek és minden e szakba vágó cikkek a legújatosabban tisztítottak.  
Posta ertesítés után a ruháért házhoz küldünk és vissza küldjük.

**Fényképészeti készülékeket**  
művelők számára, legújabb  
utálévesztőket a tirage napján,  
kifinomó szemüvegeket megvizsgáló  
maximal-láshőmérőket, Ane-  
roid (légsúlymérőket) szabadal-  
mazott rajzeszközöket ajánl  
**CALDERONI ÉS TARSA.**

**FÖLDVÁRY IMRE**  
férfidivat- és fehérnemű-raktára.  
**BUDAPEST,**  
V., Koronaherceg-utca 11. sz., a főposta mellett és  
VII., Kerepesi-út 9., a Pannónia mellett.  
Saját szabászat. — Telefon. — Arjegysek bérmentve.  
Csaknem ötszáz nem tévesztendő Földvári J. (Jakab) cséggel.

**Jósika Miklós regényei.**  
80. 90. füzet.  
Új olcsó kiadás.  
**Regényes képletek.**  
Második kiadás.  
Ára a két füzetből álló  
kötetnek 1 forint.

Találékony  
Művelőknek  
Gyermek- és ifjúkoruknak  
Bismarckot

**Gerson Anna asszony**  
**BUDAPEST,**  
**Andrássy-út 21.**  
(főtelepet).

**A „Budapesti Czim és Lakjegyzék“**  
legközelebbi sajtóba  
kerül. Lakás- és tü-  
létvártásokra vo-  
natkozó oly tudósítások, melyek még a kinyomatás napjáig a szerkesztőségbe  
(IV., Egyetem-utca 4.) érkeznek, díjmentesen vétetnek fel. A hirdetésekért, külön be-  
iktatásokért és közleményekért járó díj minden nyereszkezés kizárásával a lehető leg-  
csökélyebbre van szabva.  
E művel- kapcsolatos megrendelési s egyéb úrlapok a t. érdeklődőknek kiadókiva-  
talunkban bármikor kiszolgáltatnak, gummatra postán is meg küldetnek.

**Hazai ipar.**  
**LEDECZY SANDOR**  
szongora- és pianino gyára  
Kossuth Lajos-utca 15. sz.  
Gyár: Dandár-utca 26. sz.

**Blätterbauer R.**  
a frankfurti Raff-Conservatorium volt tanárja,  
lecekket ad zongora já-  
tékokban és zeneelméletben.  
Lakása: Üllői-út 21. föld-  
szint 4. ajtó.

**Eisenschiml és Wachtl**  
Budapest, Váci utca 12  
**Gyár: Bécs, Kaiserstrasse 62.**  
Legnagyobb raktár mindennemű fény-  
képészeti gépek és készülékekkel.  
Alapítva 1856. — Többször kitüntetve.  
Arjegysek ingyen és bérmentve.  
**Új! A fotografálás elemei. Ára 2 frt**

**Gummatárak,**  
betegpótlási cikkek sérültek (összerak F. Bergerand  
párisi gyárostól), legelőnyösebben beszerezhetők  
**Polgár Sándor egyetemi kötszerésznel,**  
Budapest, Erzsébet-körút 50.

**LATZKOVITS A.**  
OS. ÉS KIR. SZAB. ING-GYAROS  
IV., Váci-utca 22. BUDAPEST. IV., Váci-utca 22.  
6153 (Nemzeti szálloda.)

**Legnagyobb raktár**  
férfi-fehérneműek, fehér és szí-  
nes ingek, lábraválók, gallér- és  
kézelőkben, dús választék a legújabb  
keztük, zsebkendők, harisnyák  
és mindenféle tricót-cikkben;  
utazási ingek, sapkák, plaidok,  
esernyők, nadrág-tartók, ing-  
gombok, stb.  
**Óriási választék**  
elegáns nyakkendőkben!!!

Telefon 1156. **Ditrichstein M.** Telefon 1156.  
**Lakás- és ablaktisztítási**  
**padló-beeresztési vállalat.**  
V. ker., Erzsébet-tér 13. szám alatt.

Tisztít alaposan, pontosan és olcsón egész lakáso-  
kat, új épület, üzleti helyiséget; ugyszintén padlók  
beeresztése és lakozása legjobban lesz eszközölve,  
továbbá elvállalja a férgek alapos kiirtását.  
Ablaktisztítás bérletben nagyon olcsón és panto-  
san, csakis megbízható munkások által.

**Ujdonságok**  
**NŐI SZÖRMEÁRUKBAN,**  
**URI VÁROSI BUNDÁK**  
**ÉS URI UTAZÓ BUNDÁK**  
dús választékban készleten. Megrendeléseket mér-  
ték szerint pontosan és szolidan eszközölnék.  
**FREUD és CZIRING** szőrmesterek  
Bpest, Deak Ferenc-utca 19.

**Mack-féle reichenhalli..fenyőtű-olaj**  
legfin. párlat, 35 év óta Ausztria-Magyarországon leg-  
jobbán bevezetve, orvosilag ajánlva, mint kifinom. belső  
és bedörzsölő szer és szoba-illat; eredeti üvegekben.  
**Ára 60 kr.,**  
s a gyógyszerárak- és drogeriákban kapható.

**Hapezi!**  
Nátha elleni szer!  
Belsőben használni!  
Belsőben használni!  
Ára 35 kr. A vidék számára  
bérmentesen, az összeg elő-  
zetes beklüldése után 50 kr.  
Főraktár: Zrínyi utca 12. sz.,  
Budapest király-utca, vala-  
mint minden gyógyszerkereskedésben.  
A „Franklin-Társulat“ kiadásában  
Budapestben megjelent és minden  
könyvtárban kapható:  
**Kielland L. Sándor.**  
**MÉREG.**  
REGÉNY.  
Norvégból ford. Hitoók Emma  
Ára füzet 1 frt 20 kr.  
Vászonkötésben 1 frt 50 kr.

A „TRANSYLVANIA-SZAPPAN“ a legtisztább természeti  
termék, minden állati zsiradék és más ilyen anyag nélkül.  
**Egyetlen természeti szappan a világon**  
a mi „Transylvania“ hidegvíz mosó-szappanunk! Az arc, fehérnemű, selyem,  
gyapjú, gyapot és lenszövet, valamint bőrneműek számára! E szappan használata  
a legkíméletesebb fehérművelés, mosásnál, a melyek egyszerű beszappanosítására hideg vagy lan-  
gyos vízben és kifőzésre minden zseiros piszkótlót a legalaposabban megtisztítanak.  
Szappanunk **semmi lagot** vagy más maró anyagot nem tartalmaz, azért használata  
a **mosó ruha nagy kímélésével jár.**  
Továbbá a Transylvania-szappan kiválóan alkalmas mint **piper-szappan** és  
mint **gyógy-szappan** a bőr különféle kitéseinek, mint dobóc, pörselet, a bőr felesleg-  
eseződésénél.  
A mi szappanunk ugyasólván **nélkülözhetetlen a posztógyáraknál**, mert a leg-  
piszkosabb, összetapadt gyapjufajokat is, egyszerű hidegvízben **meglepő gyorsan** tisztára  
mossa puhává és selyemszerűvé teszi, a nélkül, hogy színváltozást okozna.  
Az osztr. csász. és magy. kir. kiz. szabadalmazott „Transylvania“ hidegvíz mosó-szappan gyár  
központi megrendelő intézete:  
**BUDAPEST,**  
**RAKÓCZY M. tanár,** VI., Csengery-utca 39. sz.  
A hova az összes megrendelések intézendők.

**Petroleum-  
lámpák**  
a legegyszerűbb kivitelű a  
legpazarabbig.  
Herrmann M.-féle szab.  
**villam-lámpák,**  
a létező legjobb  
**Petroleum-  
lámpa.**  
**Magyar fém- és lámpáru-gyár részvénytársaság**  
BUDAPEST-KÖBÁNYA.  
Légszesz-  
csillárok,  
fém-  
és díszmü-  
tárgyak.  
**Unikum-lámpa**  
a legegyszerűbb használati lámpa.  
**Valódi király-olaj**  
legjobb biztonsági petroleum.  
Raktárak Budapestén: V., Giszella-tér 1. \* X., Jászberényi-ut.  
VI., Teréz-körút és Király-utca sarkán.



## AZ ELSŐ FÁJDALOM.

Elbeszélés.

Irta Vértessy Gyula.

Néha igazán egy illat, egy szín, egy kép jut-  
tatja az embernek az eszébe azt a szívén esett  
első sebet, melyről egykor azt hitte, hogy min-  
dig sajogni fog. — melyről azóta azt hitte, hogy  
rég elfeledte.

Nekem a napokban egy kép juttatta az  
eszembe. Verőfényes szép nap volt, kint jártam  
a Margit-szigeten. Leültem arra a padra, a hol  
Arany János szokott üldögelni, nézve a kavicsos  
parthoz odaverődő hullámkarikákat s gondol-  
kodva isten tudja miről. Azután odább mentem;  
a Margit-zárda romjai között bujkáltam, kőosz-  
lpról kőhalomra ugráltam s a bokrok sötét ár-  
nyában apró kavicsokkal „feldobódit” játszot-  
tam, úgy mint valamikor, ezelőtt vagy huszon-  
hat esztendővel.

Mikor így az ember, a hosszú téli fogság után  
először kiszabadul a szabad természetbe, a rég  
nem érzett tiszta illat, a természet eleven színei s  
az őt körülvevő nesztelenül működő élet hatal-  
mas megnyilatkozása, a fakadó virágok, a lom-  
bosodó fák, a pázsitos gyepek — minden, minden  
olyan furesza hatással van rá.

Gyermekké teszi újra s az ember szeretne  
egy ácskát letérni valamelyik bokorról és lábai  
közé fogva beugrandozni vele az egész erdőt, a  
mezőket, a réteket s közben együtt kiabálni a  
nyelvis kis madarakkal, a filemülével, a har-  
kályllyal, meg az erdő többi uraival:

Gyi te cocozó, gyi, gyi, gyi,  
Kis gazdádat kell vinni!

Reám is akkora hatással volt ez az első sza-  
badban eltöltött nap, hogy már-már a falovacs-  
káról meg a fűzfáspról kezdtem gondolkozni,  
mikor egyszer csak a romok közül előjött, az út  
kanyarulatánál, a tisztás szélén egy padon ott  
láttam ülni egy öreg asszonyt, a ki előtt kis  
hét-nyolc éves babalányka állott szörnyű iz-  
gatottan és elpirulva.

Az öreg nőnek s a kis leánynak is, ruhájuk  
minden darabjáról leritt az előkelőség, a gaz-  
dagság s az asszony beszéde is finom, disztin-  
gált volt. Korholta a kis leányt, — úgy látszott,  
hogy unokája — hogy miért játszik mindig egy  
olyan közönséges fiúval!

— Nem hozzád való az a Pali! Mit gondolsz,  
egy kis kertészgyerek meg te! Nem illik nektek  
együtt játszani!

A mint közelebb mentem, megláttam a kis le-  
ragalmazott játszópajtást is. Ott ült a korholó  
öreg asszonyra háta megett a fűben és minden  
igyekezete arra irányult, hogy egy Katinka-bo-  
garat felmászasson egy fűszálra.

Csak néha-néha pillantott fel a kis leányra,  
de akkor is hamarosan lekapta róla a tekintetét,  
mintha mondta volna:

— Nem nézlek, pedig szívesen néznelek, de  
már így is értem kaptál ki!

Nézem, nézem ezt a furesza csoportot, s egy-  
szerre csak érezem, hogy mély meghatottság  
vesz erőt rajtam.

E kép láttára, mintha csak valami villámsugár  
világított volna meg a lelkemben egy régi,

nagyon régi emléket, az én első fájdalomnak  
az emlékét.

S egyszerre csak kimondhatatlan vágyat érez-  
tem annak a helynek a meglátása után, a hol  
szegény szívem az első sebet kapta.

Nem tudtam parancsolni magamnak, a vágy  
erőt vett rajtam s másnap már útban voltam  
hazafelé, a kis zagypart falu felé, a melyiket  
a vén Mátra hatalmas traktusai úgy karol-  
tát, mint az édes anya a gyermekét.

Csak a vonaton jutott már az eszembe, hogy  
tulajdonképpen mit is keresek én otthon. Nem  
otthonom az már nekem! Nincs nekem ott  
többé senkim, semmim! Idegenbe megyek haza!  
Hanem az eszem hiába beszélt a szívemnek!  
Ez nem hagyta magát lebeszélni:

— Látnod kell a helyet, a hol először kezdél  
szeretni, először kezdél vérezni. Kaphattál  
azóta nagyobb sebet is, de bizonyára ez az első  
fájt a legjobban. Keressük fel a helyet, a hol  
kaptad, kegyeletes emlékezéssel!...

Mindent a régiben találtam otthon. Jóformán  
mindenki idegen volt, a kivel a girbe-gurba ut-  
czákon találkoztam, csak a házak, a fák, azok  
voltak a régiiek, azokat köszönhettem csak, mint  
rég, jó ismerősöket.

Azután siettem a kastélykertbe. Úgy is azt  
akartam látni, arra a helyre vágyódtam a lelkem.  
A nagy angolkert, a parokhia melletti tér-  
ről lenyűlök egészen a Zagya sárga homokos  
partjára. Az orszálféjes, vasrácsos kaputól  
széles, sárga homokkal behintett út visz a kas-  
tély tornáca elé.

Az oszlopsoros, vadszőlővel felfuttatott tor-  
nác élé, a melyik most is egészen olyan, mint  
mikor még az öreg méltóságos asszony ott üldö-  
gélte az oszlopok közé kihajló két pálmá között.  
És a nagy, kerek virággy a kastély előtti  
tisztáson, középen a szökőkúttal, az is mintha a  
rég lenne.

Az aranyesőri hattví most is csak úgy per-  
metezeti szét a kristálytisza vizet, mint akkor,  
mikor még mint kis gyerekek ott hancúzot-  
tunk a vízmedence körül és legnagyobb gyö-  
nyörűségünk telt abban, ha egymást jól meg-  
locsolhattuk.

Minden a régi. Mintha csak a virágok is  
ugyanazok lennének, mintha azokat nem szed-  
ték volna le régesrég az öreg méltóságos asz-  
szony koporsójára, azután a kis grófkisasszony  
esküvjére!

A kis grófkisasszonyra, a ki a szerelemre  
ébredő gyermekszívet először töltötte el.

A mint járok a kert kavicsos utain, minden  
bokor, minden fa egy-egy mesét regél el a mi  
szerelemünk történetéből. A mi gyermekes, naiv  
szerelemünk történetéből, a melyről akkor  
még azt sem tudtuk, hogy szerelem.

És felébred az első csapás, az első seb em-  
léke!

Mintha csak tegnap történt volna! Itt játszot-  
tunk ezen a széles gyepszáton. Még a fát is  
tudom, a melyik alatt legszívesebben tanyá-  
ztunk. Az a vén szifla, a padtól a harmadik!

Ott játszottunk együtt: Tihamér, Melinda  
és én.

A nagymama pedig tőlünk nem messze ült,  
az alatt a lehajló ágú szomorú akác alatt.

Kényelmes, nagy bőrkarosszékét mintha most

is látnám! Hányszor kuporodtunk néha mind  
a hárman belé, mikor nagy ritkán a nagymama  
felkelt belőle.

Ott ült és olvasott valamit! De a könyvét sok-  
szor le-letette s nagy, kék szemével olyan fur-  
csán nézett ránk.

Mert az öreg méltóságos asszonynak nagyon  
szép szemei voltak! Még most is emlékezem rá-  
juk. Nagyon tetszettek nekem, de nagyon is fél-  
tem tőlük, mert néha olyan kegyetlenül szűró  
tekintettel nézett végig.

Zálogosdít játszottunk. Tihamér volt a bíró  
és azt ítélte, hogy Melinda húga csak akkor kapja  
ki a zálogot, ha hozzám jön feleségül.

Mintha most is hallanám a kis gróf tapsolá-  
sát s lármáját:

— Úgy lesz! Én vagyok a pap, én adlak majd  
össze benneteket, de előbb erédj, kérd meg a fe-  
leséged kezét.

Elindultam kérébe. Melinda a fűben ült és  
kikericszárakból lánczot font.

Szörnyű ügyetlen módon állhattam meg előtte,  
mert felkacagott, mikor meglátott:

— Mit akar?

— Hát el akarom venni!

— Megkér?

— Aha!

— Itt a kezem!

Mintha ott látnám a fűből felemelkedni az ő bá-  
jos kis alakját, a mint kecses mozdulattal ka-  
romba ölti a karját:

— Menjünk esküdni.

Tihamér akkor már ott állt a padon, a nagy-  
mama nagykendőjéből papi palástot rögtönözve  
magának.

Letérdeltünk eléje s ő nagy komolyan kér-  
dezte:

— Melinda, szereted ezt a melletted álló tisz-  
tességes férfiút?

— Szeretem.

— Sem jó dolgában, sem rossz sorsában, sem-  
miféle nyavalyájában nem hagyod el?

— Nem.

— Akkor hát csókoljátok meg egymást! Férfj  
és feleség vagytok. Amen!

Kis feleségem eleinte szabadkozott a csók-  
merénylet ellen s kijelentette, hogy ő a maga  
részéről a házasságot teljesen érvényesnek  
tartja csak nélkül is, hanem Tihamér követelte  
a házasság végrehajtását, sőt elég lovagiatlanul  
ketten támadtunk a kis leányra és mig Tihamér  
a karját fogta, én szépen megcsókoltam.

Melinda erre sirmi kezdett, Tihamér kacagott,  
én pedig, bizonyára szörnyű ostoba arcczal, ott  
álltam közöttük és gondolkoztam rajta, hogy  
melyik párthoz csatlakozzam, a síróhoz-e vagy  
a kacagóhoz.

Egyszerre csak hallatszott a nagymama  
hangja:

— Gyerekek, ide jertek!

Szomorú és félős arcczal bandukoltunk a  
magas ítélszék elé.

— Gyere csak ide te, fiacskám!

Maga elé állított s kezét homlokomra téve,  
félresimitotta a hajamat, majd megsimogatva az  
arczomat, csöndes hangon beszélni kezdte, hogy  
a világon óriási nagykülönbség van a grófok és  
más közönséges emberek között, és hogy ő a mi  
családunkat tiszteli ugyan, hanem elvégre az